

Atlas Copco 1977

Ovan
LIMNO-aggregatet som konstruerats för att restaurera förorenade sjöar har fått ett nytt viktigt användningsområde, accentuerat av den torra sommaren 1976. Genom att installera ett LIMNO-aggregat för syrsättning

av det stillastående vattnet i det här nedlagda kalkbrottet utanför Bryssel, har skapats en reserv av ca en miljon m³ dricksvatten för stadens innevånare.

Omslagsbilden
En av de större enheterna i den under året utvidgade kompressorserien XA, på ett vägbygge utanför Vaxholm. Borrreggatet är en ROC 302 med dammavskiljare och riktinstrument.

Atlas Copco Årsredovisning 1977

Kallelse till bolagsstämma

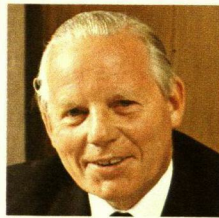
Ordinarie bolagsstämma hålles onsdagen den 19 april 1978 kl 9.15 på Grand Hôtel (Spegelsalen), Södra Blasieholmshamnen 8, Stockholm

Aktieägare, som önskar deltaga i bolagsstämman, skall dels vara införd i den av Värdepapperscentralen VPC AB förda aktieboken för bolaget senast den 7 april 1978, dels anmäla sig för deltagande i bolagsstämman senast fredagen den 14 april 1978 kl 16.00. Anmälan skall ske per telefon 08/743 80 00 eller per brev under adress Atlas Copco AB, 105 23 Stockholm

I bolagsstämmans beslut om utdelning kommer att anges den dag, då aktieboken och den i anslutning till denna förda förteckningen över panthavare m fl skall avstämmas. Styrelsen har som avstämningsdag beslutat föreslå den 21 april 1978. Beslutar bolagsstämman enligt förslaget beräknas utdelningen komma att utsändas av VPC den 28 april 1978 till dem, som på avstämningsdagen är införda i aktieboken eller i den nämnda förteckningen.

Atlas Copco AB Styrelse

Valda av
bolagsstämman

Peter Wallenberg
Ordförande
Industriell rådgivare
S E -banken

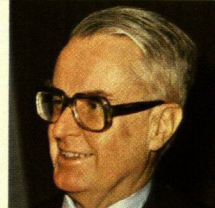

Kurt-Allan Belfrage
v Ordf
Verkst dir
Atlas Copco AB
1957-70
Ordf Sveriges
Exportråd

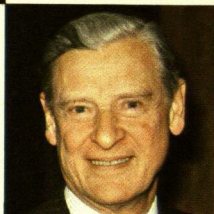
Henry N. Sporborg
Dir Hambros Ltd
England

Jan Hellner
Professor vid
Stockholms
Universitet

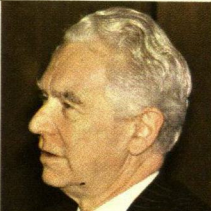

Sture Ödner
Verkst dir
Saléninvest AB

Erik Johnsson
Tekn dr Verkst dir
Atlas Copco AB
1970-75

Axel Iveroth
v Ordf Sveriges
Industriförbund

Ulf-C Bratt
Verkst dir
Förvaltnings AB
Providentia

Curt G Olsson
Verkst dir
S E -banken

Tom Wachtmeister
Verkst dir
Atlas Copco AB
sedan 1975

Personal-
representanter

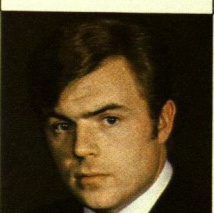
Bo Henning
Ordf Atlas Copcos
SIF-klubb Nacka

Per-Erik Nyholm
Ordf Atlas Copcos
Verkstadsklubb
Nacka

Ingmar Berthelsen
Suppleant
Ordf
CF-STF lokalavd
Nacka

Kjell Nordström
Suppleant
Ordf Eccoverkens
Verkstadsklubb
Skara

Atlas Copco Årsredovisning 1977

- 4 Fem år i sammandrag
- 7 Koncernöversikt
- 10 Atlas Copco-Gruppen, Balansräkning
- 11 Atlas Copco-Gruppen, Resultaträkning
- 12 Atlas Copco-Gruppen, Kommentarer
- 15 Atlas Copco AB, Förvaltningsberättelse
- 16 Atlas Copco AB, Balansräkning
- 18 Atlas Copco AB, Resultaträkning
- 19 Atlas Copco AB, Kommentarer
- 20 Aktier och andelar
- 21 Revisionsberättelse
- 22 Atlas Copco MCT AB
- 26 Atlas Copco Airpower N.V.
- 30 Atlas Copco Tools AB
- 34 Atlas Copco ABEM AB – Berema AB –
Monsun-Tison AB
- 37 Utblick mot marknaden

Atlas Copco AB

Direktion

Tom Wachtmeister, verkst dir
Bengt Andersson, v verkst dir, ekonomi, administration
Einar Liwendahl, v verkst dir, marknadsföring – öst
Göran Lundborg, v verkst dir, tillverkning och teknik t o m 30 nov,
verkst dir Atlas Copco Tools AB fr o m 1 dec
Sven-Ingvar Svensson, v verkst dir, marknadsföring – väst
Bo Gyllenberg, dir, produktion
Jan Holdo, dir, forskning och utveckling
Rolf Lahnhausen, dir, personal
Rune Back, verkst dir, Atlas Copco MCT AB
Iwan Åkerman, verkst dir, Atlas Copco Airpower N.V.
Theo Dietz, verkst dir, Atlas Copco Tools AB t o m 30 nov

Övriga direktörer

Anders Björk, Lennart Friberg, Hans Johnsson
Anders Kindahl, Olle Lundquist, Kalevi Söderlund

Speciella rådgivare

Olof Landenius, Stig Unger

Revisorer

Birger Sonesson, aukt revisor
Bertil E Olson, aukt revisor
Karl-G Giertz, aukt revisor suppl
Olof Orwander, civilekonom suppl

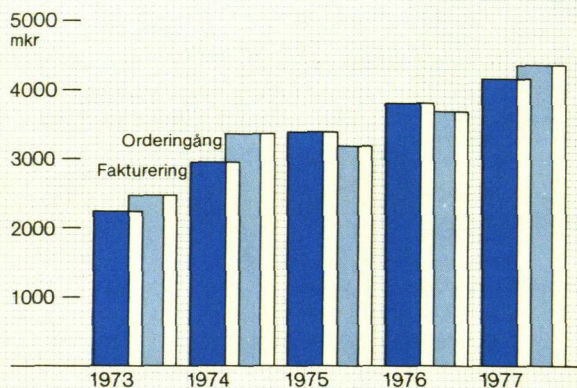
Atlas Copco-Gruppen

Fem år i sammandrag

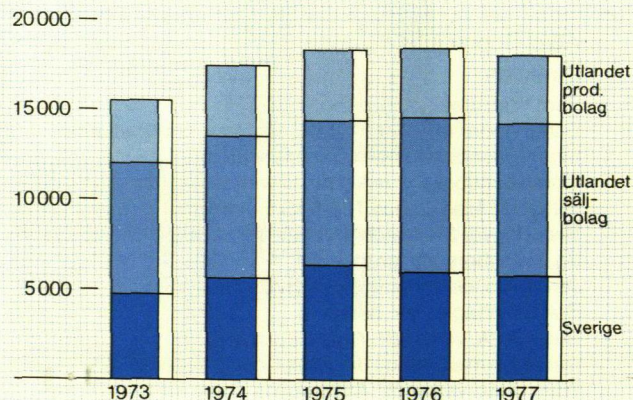
	1977	1976	1975	1974	1973
Fakturering (milj kr)	4 157	3 791	3 385	2 949	2 213
Ökning i %	9,7	12,0	14,8	33,3	19,7
Resultat före extraordinära poster och avsättningar (milj kr)	297	338	430	369	275
i % av fakturering	7,1	8,9	12,7	12,5	12,4
Tillgångar enligt balansräkningen (milj kr)	4 411	3 946	3 566	2 864	2 302
Räntabilitet på totalt genomsnittligt kapital i % ¹⁾	11,4	12,8	17,0	18,1	16,2
Justerad vinst efter skatt (milj kr) ²⁾	141	165	208	181	135
i % av genomsnittligt eget kapital ³⁾	9,7	12,3	17,4	17,4	15,3
i kronor per aktie ⁴⁾	11,35	14,48	17,71	12,94	9,51
Soliditet ⁵⁾	33,4	36,2	35,2	39,4	41,3
Investeringar i anläggningar (milj kr)	169	153	174	142	93
Medelantal anställda	18 032	18 271	18 236	17 392	15 473
Utdelning per aktie (kr) ⁴⁾	6,00 ⁶⁾	6,00	5,29	4,85	3,64
Börskurser ⁴⁾ högsta (kr)	156	183	175	146	119
lågsta (kr)	89	144	122	95	83

- 1) Resultat före extraordinära poster och avsättningar samt räntekostnader i % av tillgångar enligt balansräkningen.
- 2) Avdrag har gjorts med en schablonberäknad skatt (50 %) och minoritetsandelar i årets resultat.
- 3) I det egna kapitalet har inkluderats – med avdrag för latent skatteskuld – obeskattade reserver.
- 4) För jämförbarhet mellan åren har justering för emissioner gjorts.
- 5) Eget kapital enligt fotnot 3 i % av tillgångar enligt balansräkningen.
- 6) Enligt styrelsens förslag.

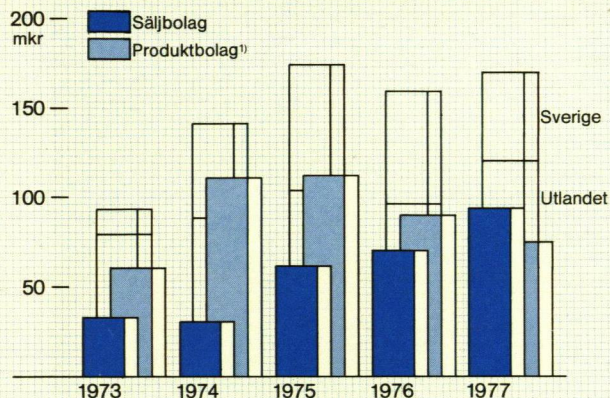
Fakturering och ordergång

Antal anställda

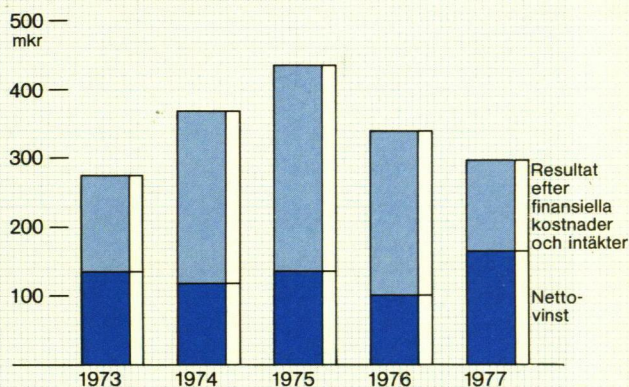

Investeringar i anläggningstillgångar

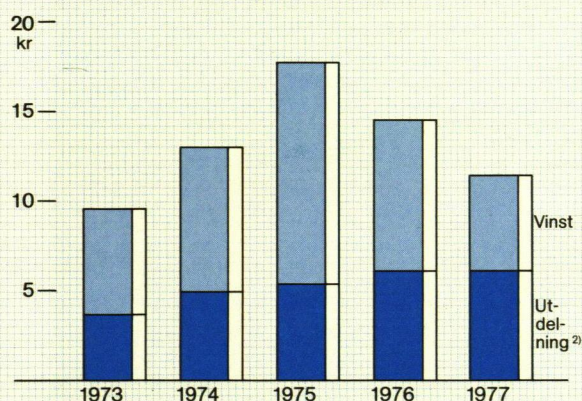

¹) Inkluderar moderbolaget.

Resultat efter finansiella kostnader och intäkter/ nettovinst

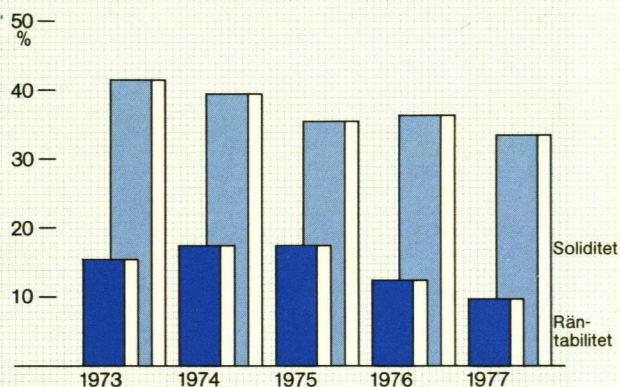
Vinst och utdelning per aktie¹)

¹) För beräkningsunderlag se sid 4.

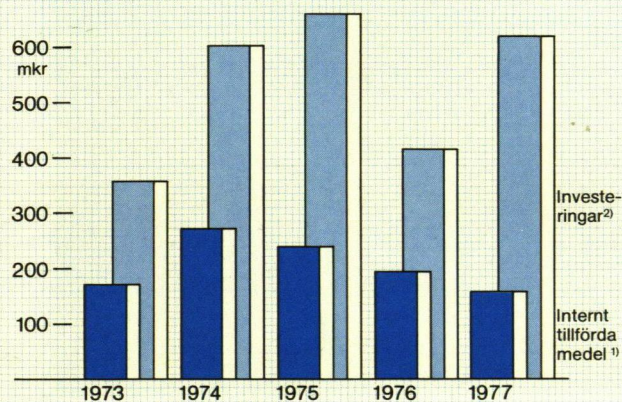
²) För 1977 enligt styrelsens förslag.

Soliditet, räntabilitet på eget kapital efter skatt¹)

¹) För beräkningsunderlag se sid 4.

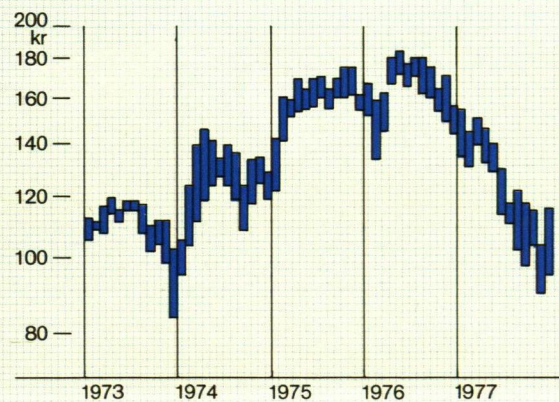
Investeringar och internt tillförda medel

¹) Enligt finansieringsanalys sid 13.

²) Investeringar i anläggningstillgångar, lager och fordringar.

Börskursens utveckling¹)

¹) Justerad för emissioner. Logaritmisk skala.

Ett stort framsteg mot förbättrad arbetsmiljö innebär Atlas Copcos nya luftdrivna skruvdragare LUM 11 SS. Extremt låg ljudnivå (58 dB A) och minimala vibrationer är fördelar som gjort maskinen efterfrågad av

ett stort antal monteringsindustrier. Bilden är från finska SAAB-Valmet i Nystad, Finland.

Koncernöversikt

1977 har kännetecknats av en fortsatt dämpad världshandel. Utvecklingen inom flera kundbranscher, i synnerhet gruvindustrin, blev under 1977 sämre än vad som förväntades vid årets början.

Trots dessa ogynnsamma förhållanden, har det varit möjligt att öka Gruppens fakturering med 10 %, vilket betyder att Gruppens totala försäljningsvolym bibehålls ungefär oförändrad, sedan prisökningar och valutafluktuationer beaktats.

Produktionskostnaderna har varit mycket höga i Sverige, Belgien och Tyskland, tre av våra viktigaste tillverkningsländer. Valutorna i Tyskland och Belgien stärktes under året, vilket bidrog till fortsatt höga kostnader för produkter från dessa länder. Årets två devalveringar av den svenska kronan har utnyttjats för att öka Gruppens konkurrensförmåga. De avsedda positiva

effekterna av dessa devalveringar kommer dock inte att påverka resultatet nämnvärt förrän 1978. För att hålla sysselsättningen på så hög nivå som möjligt har order tagits till priser som inte alltid medgett tillfredsställande vinstmarginaler.

Eftersom den svenska kostnadsutvecklingen har varit speciellt ogynnsam, har stora ansträngningar gjorts genom omorganisationer och personalminskningar för att nå en rimligare kostnadsnivå i Sverige.

Den ekonomiska utvecklingen i Sverige under året har kännbart visat hur starkt företagets resultat påverkar allmänhetens levnadsstandard. Genom sin betydande utlandsverksamhet har Atlas Copco kunnat hålla verksamheten i Sverige på en nivå som annars inte varit möjlig. Resultatet för de flesta svenska tillverknings- och säljheterna var i själva verket negativt.

Trots Sveriges allt tydligare beroende av företagets utlandsverksamhet har statliga utredningar tillsatts under året för att med politiska motiveringar begränsa eller försvåra verksamheten i vissa länder. För Atlas Copco som bl a för sin framtidsutveckling på gruvområdet är angeläget om ett gott samarbete med kvalificerade gruvföretag, exempelvis i Sydafrika, kan sådana begränsningar, om de genomförs ge besvärande problem på kort och lång sikt. Motiveringarna för sådana ingripanden är så mycket mer svårförståeliga som såväl Atlas Copco som andra svenskbaserade företag i Syd-

Världens största underjordiska oljelagringsanläggning är under byggnad vid Brofjorden. För att kunna ge service med minimal tidsförlust, har Atlas Copco ställt upp en flyttbar servicestation på platsen. Borrregaget på bilden är en hydraulisk Promec TH 470.

afrika bedriver en aktiv verksamhet för att förbättra de eftersatta gruppernas löneutveckling, utbildningsmöjligheter och allmänna anställningsförhållanden.

Resultat

Sammanlagt fakturerade Atlas Copco-Gruppen under 1977 för 4 157 milj kr (föregående år 3 791 milj kr) en ökning med nästan 10 %. Orderingsgången uppgick till 4 249 milj kr (3 685) en ökning med 15 %.

Gruppens resultat före extraordinära poster och dispositioner blev 297 milj kr (338) d v s 12 % lägre än föregående år. Vinstmarginalen har sjunkit från 8,9 % till 7,1 %. Räntabiliteten på totalt genomsnittligt kapital var 11,4 % (12,8 %).

Det är främst de svenska företagsenheterna som visar en resultatnedgång, vilket framför allt beror på den fortsatt höga kostnadsnivån och ett otillräckligt kapacitetsutnyttjande i produktionen.

Det svenska säljbolaget redovisar förlust, medan de utländska säljbolagens vinst ökat något jämfört med 1976, vilket främst beror på att kursförlusterna i dessa bolag varit lägre. Atlas Copco Airpower, som svarar för en betydande del av Gruppens nettovinst, redovisar ett något mindre överskott än föregående år.

Trots att Gruppens resultat före dispositioner och skatter sjunkit med 41 milj kr, redovisas en ökning av nettovinsten efter skatt med 63 milj kr, jämfört med 1976. Detta beror framför allt på att lagerreserver upplöstes, delvis av skattemässigt tvingande skäl p g a lagerminskning i de svenska bolagen. Vidare var årets skattebelastning av mer normal omfattning än under 1976, då relationen mellan skatt och vinst ogynnsamt påverkades av icke avdragsgilla, orealiserade kursförluster i utlandet.

Räntekostnaderna efter avdrag för ränteintäkter och erhållna utdelningar har ökat med 43 milj kr till 145 milj kr. Detta är främst beroende på en ökad kortfristig upplåning för finansiering av rörelsekapital.

Finansiering

Av den totala finansieringen på 603 milj kr (467) svarar internt tillförda medel för 157 milj kr (192), vilket innebär en

minskad självfinansieringsgrad. Gruppens soliditet har därigenom gått ned från 36 % till 33 %.

Lagerökningen på 289 milj kr kan framför allt hänföras till de utländska säljbolagen samt Atlas Copco Airpower.

Kortfristiga fordringar har under året ökat med 162 milj kr, delvis som följd av en mycket kraftig fakturering i december månad. De genomsnittliga kreditiderna på kundfordringarna är ungefär desamma som under föregående år.

De kortfristiga skulderna ökade med 372 milj kr (17) och de långfristiga skulderna med 74 milj kr (154). Den kortfristiga upplåningen har huvudsakligen skett utomlands.

Av den totala skuldökningen på 446 milj kr är ungefär hälften att hänföra till ändrade omräkningskurser beroende på den svenska kronans utveckling under 1977.

Under januari 1978 har ett av moderbolaget upptaget 40 milj SFrs lån förtidsinlösts. Lånet kommer att ersättas av annan medelfristig upplåning i utländsk valuta.

Moderbolaget kommer under 1978 att emittera ett obligationslån om 100 milj kr till 10 1/4 % ränta med räntestyrningsklausul. Lånet som är försett med s k negativ klausul har en löptid på 15 år.

Förhandlingar pågår om försäljning av 50 % av aktierna i Craelius-gruppen till det brittiska företaget Unicorn Industries Ltd med optionsrätt för Unicorn till ett framtida övertagande av återstående aktier.

Investeringar

Årets investeringar i säljbolagen uppgick till 94 milj kr (65) och i tillverkningsenheterna till 75 milj kr (88), vilket innebär att säljfrämjande investeringar har prioriterats framför investeringar i produktionsledet.

Investeringar i marknadsledet

Fortsatta moderniseringar och utbyggnader av sälj- och serviceresurserna har igångsatts och genomförts i flera länder. I Sverige flyttade regionkontoren i Norrköping och Gällivare in i nya lokaler. Ett nytt regionkontor togs också i bruk i Oviedo i Spanien. Atlas Copco Nederland påbörjade utbygg-

nad av regionkontoren i Amsterdam och Zwijndrecht. I Norge och Filippinerna flyttade man in i nya huvudanläggningar. Inflyttning påbörjades också i Peru i den nya huvudanläggningen i Lima. Vid tyska bolagets huvudanläggning i Essen pågår utbyggnad.

Produktionsinvesteringar

Godsterminalen vid Nackaverken och det nya höglagret vid Arpicverken i Antwerpen togs planenligt i bruk under året. Övriga investeringar som gjordes i produktionsledet avsåg huvudsakligen ersättningsinvesteringar, eftersom produktionsresurserna i nuvarande marknadsläge bedöms ha erforderlig kapacitet, i vissa fall t o m överkapacitet.

Forskning och utveckling

Under år 1977 avsattes för forskning och produktutveckling inom Atlas Copco-Gruppen ett belopp motsvarande ca 4 % av omsättningen.

Det 1970 inrättade forskningslaboratoriet CERAC har nu programenligt börjat leverera resultat, vilka i ökande utsträckning kommer till användning i nya utvecklingsprojekt hos produktbolagen – Gruppens huvuddivisioner.

Redan på 1950-talet introducerade företaget system för tillvaratagande av kylvärmefrån kompressorer. Med låga och t o m relativt sett sjunkande energipriser fick dessa system ringa spridning. I dagens läge däremot då energipriser stiger och energihushållning blir allt viktigare, har värmeåtervinning från tryckluftssystem fått förnyad aktualitet. Systemen har därför vidareutvecklats och medger återvinning av värmeenergi motsvarande upp till 70–80 % av den till kompressorinstalleringen inmatade elenergin. Kundintresset härför är stort. Även andra grenar av energiproblematiken studeras.

Produktansvar är ett begrepp som tillmätts allt större betydelse i många länder. Atlas Copcos strävan har alltid varit att utveckla och sälja utrustningar med hög kvalitet och effektivitet förenad med maximal personsäkerhet och tillförlitlighet. Framtida lagstiftning väntas ställa ökade krav på utrustningsleverantörerna. Under året har en genomgång initierats av provnings-

Det svenska kungaparet hedrade under året Atlas Copco med sin närvaro vid invigningen av Airpowers höglager. Här befäster drottning Silvia invigningen med sin namnteckning – enligt Atlas Copcotradition skrivna med tryckluftdriven graverpenna. Drottningen biträds av Airpowerchefen Iwan Akerman.

Personal

De betungande personalkostnaderna, främst i Sverige, och den strukturbetonade försvagningen av gruvmarknaden har nödvändiggjort rationaliseringar för att minska antalet anställda. Genom pensionering och frivillig avgång i kombination med anställningsstopp gick medelantalet anställda i Sverige ned med ca 450, jämnt fördelade på tjänstemän och kollektivanställda. Det varsel som lades vid halvårsskiftet 1977 för 450 anställda hävdades i början av 1978 i samband med beslut om andra produktionsminskande åtgärder, bl a 4-dagarsvecka. Rationaliseringsarbetet fortsätter även under 1978 och kan leda till nya varsel om inte sysselsättningsläget förbättras i de svenska enheterna.

Enligt svensk lagstiftning och traditioner på arbetsmarknaden har de produktionsminskande åtgärderna genomförts efter omfattande förhandlingar med representanter för fackföreningarna.

Antalet anställda var i stort sett oförändrat vid produktionsenheterna utanför Sverige. För att intensifiera marknadsansträngningarna ökade säljbolagen utanför Sverige sin personal något. Gruppens personal uppgick under året i medeltal till 18 032 (18 271).

metoder, beräkningsprogram, instruktionsframställning och dokumentationsrutiner för tekniskt underlag m m. Härigenom kommer företaget att ännu bättre kunna möta framtida krav.

Biltillverkning är en aktuell industriergren med avseende på produktansvar. Av de ca 3000 skruvförband som ingår i en bil är 300 kritiska för de åkandes säkerhet och fordonets prestanda. Atlas Copco kan redan idag erbjuda avancerade lösningar för åtdragning av skruvförband i bilar, och ett intensivt utvecklingsarbete pågår. Den utrustning Atlas Copco utvecklar består av segdragande tryckluftdrivna mutterdragarenheter med elektroniska övervakningssystem, som kontrollerar och registrerar mutterns vridningsvinkel och förbandets åtdragningsmoment.

Atlas Copco har under året arbetat aktivt inom det internationella standardiseringsområdet genom medverkan i internationella branschorganen Pneurop och Cetop, standardiseringsorganen ISO och CEN samt genom kontakter med EG-Kommissionen och En-

vironmental Protection Agency (EPA) i USA. Ett viktigt mål för detta arbete är att minska eller undanröja tekniska handelshinder.

Ett exempel på samarbete där Atlas Copco deltagit är ett förslag till europeisk norm för skyddsanordningar på handhållna slipmaskiner. Detta arbete kommer att ligga till grund för ett direktiv inom EG för att nå en samordning av myndighetsföreskrifter inom Europa.

I övrigt har vid sidan av effektivitet och tillförlitlighet oförändrat stort intresse ägnats ergonomiska och miljömässiga frågor i samband med Atlas Copcos produkter.

Allmänt kan sägas att 1977 för Atlas Copcos del kännetecknas av en mot de bedömda framtida behoven väl avvägd forsknings- och utvecklingsaktivitet. Det ibland framförda generaliserande påståendet att de nuvarande svårigheterna för svensk industri skulle ha sin grund i eftersatt forskning och produktutveckling kan i varje fall inte anses gälla för Atlas Copco.

Balansräkning

Per den 31 december

Tillgångar	1977	1976
	mkr	mkr
Omsättningstillgångar		
Kassa och banktillgodohavanden	336,3	353,4
Växelfordringar	145,4	154,0
Kundfordringar	859,9	725,7
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	45,8	24,3
Övriga fordringar	145,4	130,2
Varulager (se not 1)	2 058,8	1 769,7
	3 591,6	3 157,3
Spärrkonton hos Riksbanken	18,7	35,7
Anläggningstillgångar		
Aktier och obligationer m m (se not 2)	5,8	6,4
Övriga investeringar	81,1	83,4
Nyanläggningar	92,0	25,9
Maskiner och inventarier (se not 3)	197,7	210,5
Byggnader (se not 4)	323,6	333,4
Mark (se not 4)	100,0	93,5
	800,2	753,1
Summa tillgångar	4 410,5	3 946,1
Skulder		
Kortfristiga skulder		
Växelskulder	264,9	302,9
Leverantörsskulder	325,6	264,5
Bankskulder	581,6	357,5
Skatteskulder	100,9	118,4
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	62,3	60,6
Övriga kortfristiga skulder	444,0	303,0
	1 779,3	1 406,9
Långfristiga skulder		
Intecknings- och reversslån (se not 5)	445,6	403,2
Obligations- och förlagslån	211,9	219,3
Avsatt till pensioner (se not 6)	216,7	181,2
Övriga långfristiga skulder	24,5	21,2
	898,7	824,9
Summa skulder	2 678,0	2 231,8
Obeskattade reserver		
Varulagerreserver (se not 7)	393,6	447,4
Investeringsfonder (se not 8)	28,5	25,8
Arbetsmiljöfonder (se not 9)	11,6	19,6
Särskilda investeringsfonder (se not 10)	6,8	16,9
	440,5	509,7
Minoritetsintressen	37,6	28,9
Eget kapital		
Bundet eget kapital		
Aktiekapital	310,4	310,4
Reserv- och skuldregleringsfonder (se not 11)	249,6	260,9
Övriga bundna vinstmedel (se not 12)	305,6	255,2
	865,6	826,5
Fritt eget kapital		
Delcrederefond	38,8	38,8
Disponibla vinstmedel (se not 13)	186,4	209,3
Årets vinst	163,6	101,1
	388,8	349,2
Summa eget kapital	1 254,4	1 175,7
Summa skulder och eget kapital	4 410,5	3 946,1
Ställda pantar (se not 14)	354,0	310,5
Ansvarsförbindelser		
Diskonterade växlar	204,6	135,9
Övriga ansvarsförbindelser	129,1	172,6

Resultaträkning

	1977		1976	
	mkr		mkr	
Fakturering		4 157,2		3 791,2
Sålda varors kostnad samt kostnader för teknisk utveckling, försäljning, administration m m		- 3 630,3		- 3 268,4
Rörelseresultat före avskrivningar		526,9		522,8
Avskrivningar (se not 15)				
Byggnader	17,3		16,0	
Maskiner och inventarier	67,9	- 85,2	66,2	- 82,2
Rörelseresultat efter avskrivningar		441,7		440,6
Finansiella kostnader och intäkter				
Räntekostnader	- 179,0		- 142,2	
Ränteintäkter	+ 35,3		+ 36,6	
Utdelning på aktier och andelar	+ 0,3		+ 0,2	
Resultatandel i närstående företag	- 1,8	- 145,2	+ 2,8	- 102,6
Resultat efter finansiella kostnader och intäkter		296,5		338,0
Realisationsvinst på sålda byggnader		-		+ 4,3
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter		296,5		342,3
Avsättningar				
Extra avskrivning å anläggningstillgångar	- 14,9		- 7,6	
Varulagerreserver	+ 59,8		- 54,4	
Investeringsfonder	- 3,9		- 2,1	
lanspråktagande av arbetsmiljö- och investeringsfonder	+ 18,5		+ 7,5	
Avskrivning mot arbetsmiljö- och investeringsfonder	- 18,5	+ 41,0	- 7,5	- 64,1
Resultat före skatter		337,5		278,2
Skatter (se not 16)		- 166,6		- 172,9
		170,9		105,3
Minoritetsandelar i årets resultat		- 7,3		- 4,2
Nettovinst		163,6		101,1

Kommentarer till Gruppens balans- och resultaträkning

Koncernredovisningsprinciper

Atlas Copco-Gruppens resultat- och balansräkningar omfattar alla bolag, i vilka moderbolaget direkt eller indirekt äger minst 50 %, samt bolag, i vilka Gruppen på annat sätt har ett avgörande inflytande.

Balansräkningen har upprättats enligt *förfärvsmetoden*, som innebär, att förvärvade bolags egna kapital vid förvärvstidpunkten – med tillägg av efterföljande nyemissioner – har eliminerats mot aktiernas bokförda värde. Differenser p g a nedskrivningar av dotterbolagsaktier har minskat Gruppens vinstmedel. Från och med 1977 har koncernmässigt övervärde 13,3 milj kr fördelats enligt följande: Byggnader 8,4 milj kr. maskiner och inventarier 2,6 milj kr samt goodwill 2,3 milj kr. Årets avskrivning på 2,9 milj kr har belastat rörelseresultatet. Posten goodwill på 2,3 milj kr har reducerat Gruppens disponibla vinstmedel.

För bildade dotterbolag har tillskjutet aktiekapital eliminerats mot aktiernas bokförda värde i moderbolaget. Differenser p g a fondemissioner i dotterbolag har förts till Gruppens bundna reserver, medan differenser p g a nedskrivning av dotterbolagsaktier har minskat Gruppens disponibla vinstmedel.

Utländsbolagens balansräkningar har omräknats till svenska kronor enligt den s k *monetära/icke-monetära metoden*. Fastigheter (mark och byggnader), maskiner och inventarier, varulager samt eget kapital har räknats om till investeringskurser.

För övriga balansposter har balansdagens kurs tillämpats. Resultaträkningar har omräknats enligt årets medelkurs, med undantag för avskrivningar, som omräknats till investeringskurs.

De omräkningsdifferenser, som uppstår p g a att olika kurser används, netto-redovisas. Årets resultat har ej påverkats härav.

Not 1 Varulager

Lagren har värderats till det lägsta av anskaffnings- och återanskaffningsvärdet, i regel enligt principen "First in-First out", reducerat med nedskrivning för inkurans.

Not 2 Aktier och obligationer (mkr)

	1977	1976
Atlas Copco AB:s innehav av aktier i utomstående bolag enl specification sid 20	5,7	5,8
Övriga bolags innehav av aktier	-	0,5
Obligationer hos övriga bolag	0,1	0,1
	5,8	6,4

Not 3 Maskiner och inventarier (mkr)

	Maskiner och inventarier	
	1977	1976
Anskaffningsvärde	672,7	626,7
Ackumulerade avskrivningar	475,0	416,2
Bokfört värde	197,7	210,5

Not 4 Byggnader och mark (mkr)

	Byggnader		Mark	
	1977	1976	1977	1976
Anskaffningsvärde	485,1	465,1	100,0	93,5
Uppskrivning i samband med 1973 års emission	20,0	20,0		
Ackumulerade avskrivningar	181,5	151,7		
Bokfört värde	323,6	333,4	100,0	93,5

Not 5 Intecknings- och reverslån (mkr)

	1977	1976
Atlas Copco AB	104,2	166,2
Atlas Copco MCT AB	57,4	53,3
Atlas Copco Airpower N.V.	59,0	39,9
Atlas Copco Tools AB	27,6	27,1
Andra bolag	197,4	116,7
	445,6	403,2

Not 6 Avsatt till pensioner

Avser i huvudsak svenska bolag och motsvarar försäkringstekniskt uträknade belopp för pensionsåtaganden enligt avtalsenlig tilläggsplan utöver den statliga allmänna tilläggs pensioneringen.

Not 7 Varulagerreserver

Avsättning till dessa reserver förekommer huvudsakligen i Gruppens skandinaviska bolag. Den svenska lagstiftningen medger nedskrivning med maximalt 60 % av lagervärdet efter avdrag för eventuell inkurans.

Not 8 Investeringsfonder

I likhet med de svenska företagen gör främst bolaget i Spanien avsättningar i enlighet med lokala bestämmelser.

Svenska aktiebolag har möjlighet att avsätta 40 % av vinst före avsättningar och skatter till investeringsfonder. Sådana avsättningar förutsätter inbetalning med 46 % av avsättningsbeloppet till ett räntelöst konto hos Sveriges Riksbank.

Efter särskilt tillstånd av statlig myndighet kan investeringsfond utnyttjas för direktnedskrivning av anläggningar. Under 1977 har sådant tillstånd erhållits av Atlas Copco Tools AB med 0,4 milj kr.

Not 9 Arbetsmiljöfonder

I enlighet med en tillfällig lag under 1974 ålades svenska bolag att sätta av 20 % av vinst före avsättningar och skatter till en arbetsmiljöfond. Beloppet, som var avdragsgillt vid beskattning, sattes i sin helhet in på räntelöst konto i Sveriges Riksbank.

Under 1977 har Atlas Copco AB, Atlas Copco MCT AB, Atlas Copco Tools AB, Monsun-Tison AB och Atlas Copco Svenska Försäljnings AB utnyttjat medel ur arbetsmiljöfond med sammanlagt 7,9 milj kr.

Not 10 Särskilda investeringsfonder

Utöver avsättning till arbetsmiljöfond ålades svenska företag att sätta av 15 % av vinst före avsättningar och skatter till en särskild investeringsfond. Hela beloppet betalades in på räntelöst konto i Sveriges Riksbank.

Under 1977 har 9,8 milj kr utnyttjats för uppförande av godsterminal i Nacka och 0,4 milj kr av Atlas Copco Svenska Försäljnings AB.

Not 11 Reserv- och skuldregleringsfonder (mkr)

Reserv- och skuldregleringsfonder 1976-12-31	260,9
Överfört från disponibla vinstmedel	+ 9,7
Överfört till aktiekapital	- 10,3
Omklassificeringar m m netto	- 10,7
Reserv- och skuldregleringsfonder 1977-12-31	249,6

Finansieringsanalys

Not 12 Övriga bundna vinstmedel (mkr)

Övriga bundna vinstmedel 1976-12-31	255,2
Överfört från disponibla vinstmedel	+ 39,8
Omklassificeringar m m netto	+ 10,6

Övriga bundna vinstmedel 1977-12-31

305,6
Dessa reserver består huvudsakligen av vinstmedel, som överförs till dotterbolagens aktiekapital.

Not 13 Disponibla vinstmedel (mkr)

Disponibla vinstmedel 1976-12-31	209,3
Årets nettovinst 1976-12-31	+101,1
Utdelning till aktieägare	- 75,5
Överfört till bundna vinstmedel	- 49,5
Diverse justeringar, netto	+ 1,0

Disponibla vinstmedel 1977-12-31

186,4
Vid bedömning av Atlas Copco-Gruppens disponibla medel och årsresultat bör beaktas, att en betydande del intjänats i utländska bolag, för vilka vinstöverföring till moderbolaget i vissa fall är förbunden med skatter eller underkastad restriktioner.

Not 14 Ställda panter

Intecknade fastigheter utgör 209,7 milj kr (173,6).
Företagsinteckningar utgör 94,4 milj kr (92,6).

Not 15 Avskrivningar

Ordinarie avskrivningar har i allmänhet gjorts med högsta tillåtna belopp enligt skattelagstiftningen i respektive land. De överensstämmer väl med det *planmässiga avskrivningsbehovet* baserat på följande avskrivningssatser: Maskiner och inventarier 10 %, fordon 20 % samt byggnader 3 %.

De *kalkylmässiga avskrivningarna*, vilka är baserade på anläggningarnas återanskaffningsvärden, uppgick för koncernen till 103 milj kr (104) och överstiger således de *ordinarie avskrivningarna* med 18 milj kr (24).

Extra avskrivningar som redovisas bland avsättningar hänför sig i huvudsak till dotterbolagen i Belgien och Norge, där accelererade avskrivningar på nyinvesteringar får tillämpas.

Dessutom har avskrivningar skett med utnyttjande av följande fonder (mkr):

	1977	1976
Investeringsfonder (se not 8)	0,4	2,7
Arbetsmiljöfonder (se not 9)	7,9	4,5
Särskilda investeringsfonder (se not 10)	10,2	0,3
	18,5	7,5

Not 16 Skatter

Atlas Copco-Gruppens nettoresultat har framkommit efter avdrag av därpå belöpande skatter inklusive kupongskatter på i utlandet intjänade vinster, som har utdelats till respektive moderbolag.

Skattebelastningen under 1977 är mer normal än under 1976, då relationen mellan skatt och vinst ogynnsamt påverkades av icke avdragsgilla, orealiserade kursförluster i utlandet.

Tillförda medel

	1977	1976
Internt	mkr	
Resultat före extraordinära poster, dispositioner och skatter	296,5	338,0
Avskrivningar	+ 85,2	+ 82,2
Skatter	-166,6	-172,9
Uttag från spärrade konton	+ 17,0	+ 8,7
Utdelning till aktieägare	- 75,5	- 63,6
	156,6	192,4
Extern		
Nyemission	-	103,5
Ökning av långfristiga skulder	73,8	154,0
Ökning av kortfristiga skulder	372,4	17,3
Summa tillförda medel	602,8	467,2

Använda medel

Ökning av långfristiga fordringar	- 2,9	3,3
Investeringar i mark, byggnader, maskiner och inventarier	168,6	152,8
Ökning av omsättningstillgångar:		
Varulager	289,1	97,0
Kortfristiga fordringar	162,3	163,8
Förändring i Gruppens sammansättning m m	+ 2,8	+ 5,4
Summa använda medel	619,9	422,3
Förändring av likvida medel	- 17,1	+ 44,9

Personaluppgifter

Medelantal anställda

	1977		1976	
Sverige				
Prod.bolag	5 022		5 502	
Säljbolag	748	5 770	716	6 218
Utlandet				
Prod.bolag	3 771		3 695	
Säljbolag	8 491	12 262	8 358	12 053
Totalt		18 032		18 271

Löner och övriga personalkostnader

	1977		1976	
Sverige				
Prod.bolag	468,7		443,9	
Säljbolag	73,4	542,1	66,1	510,0
Utlandet				
Prod.bolag	276,1		239,9	
Säljbolag	452,2	728,3	376,3	616,2
Totalt		1 270,4		1 126,2

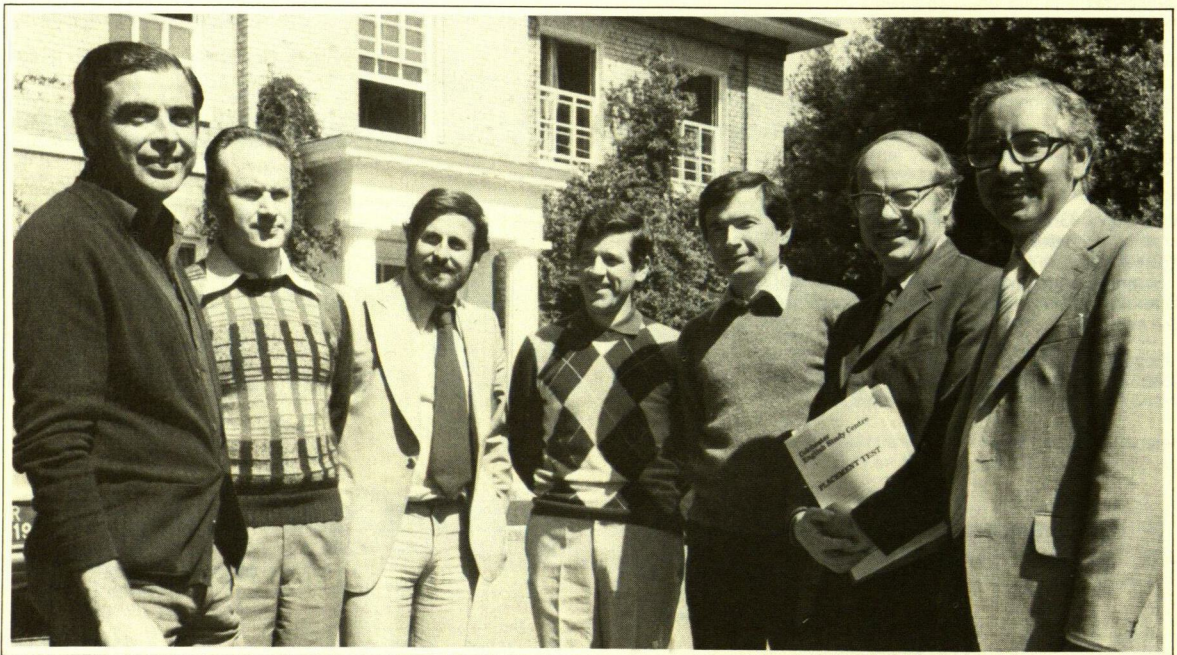
Medelantal anställda i Sverige 1977¹⁾

Kommun	Antal	Kommun	Antal
Stockholm	558	Bräcke	74
Nacka	2 290	Solna	68
Örebro	581	Sundsvall	41
Borås	443	Malmö	39
Skara	420	Norrköping	36
Smedjebacken	206	Skellefteå	29
Sundbyberg	165	Karlskrona	25
Falköping	162	Övriga	49
Kalmar	152	Totalt	5 770
Tierp	152		
Åmål	102		
Gävle	95		
Göteborg	83		

¹⁾ Medelantal anställda i Sverige har beräknats enligt de principer som tillämpas vid rapporteringen av arbetsgivareuppgifter till Riksförsäkringsverket (RFV).

En av många former för utbildning inom Atlas Copco-Gruppen är den språkundervisning som startades 1968 på initiativ av dåvarande koncernchefen K-A Belfrage.

På bilden ses en grupp kursdeltagare från Frankrike, Mexico, Portugal, Spanien, Turkiet och Venezuela utanför sin skola i Colchester, England.

Atlas Copco AB

Förvaltningsberättelse

Moderbolagets resultaträkning

Moderbolagets fakturering uppgick till 349,8 milj kr (457,7). Denna fakturering, som handhas av försäljningsdivisionen för agent- och statshandelsländerna avser de marknader där Gruppen ej representeras av egna säljbolag. Stora leveranser har skett till Jugoslavien, Sovjetunionen, Saudi-Arabien och Nigeria men har ej räckt för att kompensera bortfallet av den i föregående års siffror ingående sista leveransen från 1974 års Koreakontrakt.

I övriga kostnader och intäkter ingår kursförluster netto på 16 milj kr, huvudsakligen belöpande på de under tidigare år upptagna SFrs-lånen. Härvidlag har årets kursförluster på de långfristiga lånen fördelats på lånen återstående löptid.

Genom den i föregående förvaltningsberättelse nämnda decentraliseringen av vissa funktioner till produktbolagen har de administrativa kostnaderna i moderbolaget kunnat reduceras avsevärt.

Finansiella kostnader och intäkter visar ett nettounderskott uppgående till 50,3 milj kr (24,8). Detta förklaras främst av ökade räntekostnader p g a förändrade omräkningskurser på utländska lån.

Efter upplösning av varulagerreserven med 24,0 milj kr (9,0) och avsättning till skatter med 2,0 milj kr (13,5) redovisas en nettovinst på 96,7 milj kr (77,3).

Moderbolagets balansräkning

Aktieinnehavet i dotterbolag har ökat från 354 milj kr till 410 milj kr, eller med 56 milj kr, genom nyemissioner i Berema AB och Monsun-Tison AB samt i dotterbolagen i Italien, Tyskland och England.

Från särskild investeringsfond har ianspråktagits 9,8 milj kr för uppförandet av en godsterminal vid Nackaverken.

Under året har ur arbetsmiljöfonden överförts 3,5 milj kr till Atlas Copco MCT AB, Atlas Copco Tools AB samt Monsun-Tison AB.

Under 1978 kommer ett obligationslån om 100 milj kr att emitteras på den svenska kapitalmarknaden till

10 1/4 % ränta med räntestyrningsklausul. Lånet som är försett med s k negativ klausul har en löptid på 15 år.

Antalet i moderbolaget anställda var under året i medeltal 343 mot 724 föregående år samtliga i Nacka.

Moderbolagets utgifter för löner och andra ersättningar har utgjort:

	1977	1976
	mkr	
Styrelse och verkställande ledning (varav tantiem 1,1 (1,1))	3,1	2,5
Övriga anställda	29,0	52,5
	32,1	55,0
För Atlas Copco-Gruppen utgjorde utgifter för löner och andra ersättningar:	1977	1976
	mkr	
Styrelse och verkställande ledning	26,6	23,3
Övriga anställda	897,9	795,1
	924,5	818,4

Uppgifter om medelantal anställda med geografisk fördelning samt specifikation av löner och personalkostnader återfinns på sid 14.

Bolagets inköp från dotterbolag uppgår till 98 % av det totala inköpsvärdet. Bolagets totala fakturering har uteslutande avsett utomstående kunder.

Vinstdisposition

Angående bolagets ställning och dess verksamhet i övrigt hänvisas till närlutna balansräkningar och resultaträkningar. Till bolagsstämmans förfogande står:

balanserade vinstmedel från föregående år	Kr 38 682 175
Härtill kommer årets vinst	Kr 96 655 142
	Kronor 135 337 317

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att dessa vinstmedel disponeras på följande sätt:

till aktieägarna utdelas kr 6:- per aktie	Kr 74 503 800
i ny räkning balanseras	Kr 60 833 517
	Kronor 135 337 317

Atlas Copcos miljöinriktade industriprogram väckte stor uppmärksamhet vid årets Hannovermessa. Demonstratören får här hjälp av Gruppens tekniska direktör Jan Holdo att visa hur dammsuget på en slipmaskin fungerar.

Balansräkning

Per den 31 december

Tillgångar	1977	1976
	mkr	mkr
Omsättningstillgångar		
Kassa, bank	198,1	262,0
Växelfordringar	18,7	126,3
Fordringar hos dotterföretag	280,0	237,7
Kundfordringar	159,9	144,9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	12,6	3,3
Skattefordran	4,6	-
Övriga fordringar	13,2	17,7
Varulager	31,7	28,3
	718,8	820,2
Spärrkonton hos Riksbanken		
Arbetsmiljöfond	8,2	13,0
Särskild investeringsfond	4,0	13,8
	12,2	26,8
Anläggningstillgångar		
Aktier och andelar i dotterföretag (se sid 20)	409,6	354,4
Aktier och andelar i andra företag (se sid 20)	5,7	5,8
Växelfordringar	10,5	4,4
Långfristiga fordringar hos dotterföretag	24,5	24,6
Andra långfristiga fordringar	61,9	65,6
Nyanläggningar	6,5	9,7
Maskiner och inventarier (se not 17)	5,1	5,9
Byggnader (se not 17)	53,1	52,1
Mark (se not 17)	23,5	20,7
	600,4	543,2
Summa tillgångar	1 331,4	1 390,2

Skulder	1977		1976	
	mkr		mkr	
Kortfristiga skulder				
Skulder till dotterföretag	150,3		127,6	
Leverantörskulder	5,0		6,5	
Skatteskuld	—		13,1	
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	18,8		27,2	
Övriga kortfristiga skulder (se not 18)	<u>145,8</u>	319,9	<u>125,7</u>	300,1
Långfristiga skulder				
Förlagslån (se not 19)	13,3		18,4	
Obligationslån (se not 19)	198,6		200,9	
Intecknings- och reverslån (se not 19)	104,2		166,2	
Avsatt till pensioner, PRI	51,9		45,1	
Avsatt till pensioner, övriga	<u>7,4</u>	375,4	<u>7,1</u>	437,7
Summa skulder		<u>695,3</u>		<u>737,8</u>
Obeskattade reserver				
Lagerreserv	11,6		35,6	
Arbetsmiljöfond	8,3		13,0	
Särskild investeringsfond	<u>4,0</u>	23,9	<u>13,8</u>	62,4
Eget kapital				
Bundet eget kapital				
Aktiekapital (12 417 300 aktier à nom. 25 kr.) (se not 20)	310,4		310,4	
Reservfond	<u>153,9</u>	464,3	<u>153,9</u>	464,3
Fritt eget kapital				
Delcrederefond	12,5		12,5	
Balanserade vinstmedel (se not 21)	38,7		35,9	
Årets vinst	<u>96,7</u>	147,9	<u>77,3</u>	125,7
Summa eget kapital		<u>612,2</u>		<u>590,0</u>
Summa skulder och eget kapital		<u>1 331,4</u>		<u>1 390,2</u>
Ställda panter (se not 22)				
Fastighetsinteckningar		34,9		30,2
Företagsinteckningar		48,3		48,4
Ansvarsförbindelser				
Diskonterade växlar		17,0		3,7
Borgens- och övriga ansvarsförbindelser, varav till förmån för dotterföretag 404,7 (314,2)		433,6		403,3
Kapitalvärde av pensionsåtagande		10,5		9,0

Resultaträkning

För år 1977

	1977		1976	
	mkr		mkr	
Rörelseintäkter				
Fakturering	349,8		457,7	
Provisioner m m från dotterföretag	111,0		120,2	
Räntor från dotterföretag	20,3		17,5	
Räntor till dotterföretag	- 3,2		- 4,5	
Utdelningar från dotterföretag	72,5		55,3	
Övriga kostnader och intäkter	- 21,9	528,5	- 41,2	605,0
Rörelsekostnader				
Sålda varors kostnad samt kostnader för teknisk utveckling, försäljning, administration m m		- 399,6		- 495,7
Rörelseresultat före avskrivningar		128,9		109,3
Avskrivningar				
Byggnader	1,7		1,7	
Maskiner och inventarier	2,2	- 3,9	2,2	- 3,9
Rörelseresultat efter avskrivningar		125,0		105,4
Finansiella kostnader och intäkter				
Räntor till andra än dotterföretag	- 69,4		- 55,3	
Räntor från andra än dotterföretag	+ 20,6		+ 27,5	
Utdelningar från andra än dotterföretag	+ 0,3		+ 0,2	
Resultatandel i närstående företag	- 1,8	- 50,3	+ 2,8	- 24,8
Resultat efter finansiella kostnader och intäkter		74,7		80,6
Extraordinära kostnader och intäkter				
Realisationsvinst på sålda byggnader		-		+ 1,2
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		74,7		81,8
Bokslutsdispositioner				
Förändring av varulagerreserv	+ 24,0		+ 9,0	
lanspråktagande av arbetsmiljö- och särskild investeringsfond	+ 11,0		-	
Avskrivning mot arbetsmiljö- och särskild investeringsfond	- 11,0	+ 24,0	-	+ 9,0
Resultat före skatt		98,7		90,8
Skatt		- 2,0		- 13,5
Nettovinst		96,7		77,3

Nacka den 9 februari 1978

PETER WALLENBERG

K-A BELFRAGE

H N SPORBORG

JAN HELLNER

STURE ÖDNER

ERIK JOHNSSON

AXEL IVEROTH

ULF-C BRATT

CURT G OLSSON

TOM WACHTMEISTER
Verkställande direktör

BO HENNING

PER-ERIK NYHOLM

Vår revisionsberättelse beträffande denna årsredovisning och koncernredovisning har avgivits i mars 1978.

BIRGER SONESSON
Auktoriserad revisorBERTIL E OLSSON
Auktoriserad revisor

Kommentarer till moderbolagets balans- och resultaträkning

Uppgifter avseende lån och ansvarsförbindelser till aktieägare m fl (enl 12 kap. 8 § AL) (1 000 kr)

	Lån		Ansvarsförbindelser	
	1977	1976	1977	1976
Styrelseledamöter och styrelsesuppleanter	–	–	–	65
Verkställande direktörer	39	53	–	–
	39	53	–	65

Ovanstående lån och ansvarsförbindelser har lämnats före ikraftträdandet av den lag, som inskränker aktiebolagens rätt att lämna lån och att ikläda sig ansvarsförbindelser för aktieägare m fl.

Not 17 Maskiner och inventarier, byggnader, mark (mkr)

	Maskiner och inventarier		Mark	
	1977	1976	1977	1976
Anskaffningsvärde	31,3	33,1		
Akkumulerade avskrivningar	26,2	27,2		
Bokfört värde	5,1	5,9		
	Byggnader		Mark	
	1977	1976	1977	1976
Anskaffningsvärde	69,7	60,5	24,3	21,1
Uppskrivning i samband med –1973 års emission	20,0	20,0	–	–
Akkumulerade avskrivningar	36,6	28,4	0,8	0,4
Bokfört värde	53,1	52,1	23,5	20,7
Taxeringsvärde	55,7	54,2	48,4	45,7

Not 18 Övriga kortfristiga skulder (mkr)

	1977	1976
Nästkommande års låneamorteringar	128,4	105,3
Anställdas prel. skatter	3,7	5,2
Övriga kortfristiga skulder	13,7	15,2
	145,8	125,7

I posten nästkommande års låneamortering ingår ett i januari 1978 förtidsinlöst SFrs 40 milj lån. Lånet har omräknats till vid amorteringstillfället gällande kurs.

Not 19 Långfristiga skulder

För långfristiga lån i utländsk valuta har amorteringsplan upprättats för ej realiserade kursförluster, baserade på balansdagens kurser och lånens löptid.

Årets resultat har belastats med 11,8 milj kr. Skillnaden mellan balansdagens kurser och det bokförda värdet uppgår därefter till 72,7 milj kr.

Obligations- och förlagslån (mkr)	1977	1976
4 ³ / ₄ % obligationslån av år 1963	5,1	6,0
5 ¹ / ₂ % förlagslån av år 1963	–	2,4
7 ¹ / ₂ % förlagslån av år 1967	13,3	16,0
9 ¹ / ₂ % US\$ 20 milj obligationslån av år 1970	55,4	60,5
7 ³ / ₄ % SFrs 80 milj obligationslån av år 1976	138,1	134,4
	211,9	219,3
Intecknings- och reverslån (mkr)	1977	1976
9 ¹ / ₂ % SFrs 40 milj	–	67,2
8 % SFrs 50 milj	92,1	84,0
Övriga svenska reverslån	11,8	14,9
Inteckningslån	0,3	0,1
	104,2	166,2

1978 års amorteringar redovisas under övriga kortfristiga skulder.

Not 20 Aktiekapital

Aktiekapitalet är efter 1976 års nyemission fördelat på 12 417 300 aktier, var och en på nominellt 25 kronor. Samtliga utfärdade aktier är fria. Antalet aktieägare uppgår till ca 40 000.

Aktiekapitalet har sedan 1965 ökat genom fond- och nyemissioner enligt följande:

			Ökning av aktiekapital (mkr)	Inbetalt belopp (mkr)
1965 Fondemission	1:4		19,1	–
Nyemission	1:4	60 kr	19,1	46,0
1971 Fondemission	1:10		11,5	–
Nyemission	1:10	100 kr	11,5	46,0
1973 Fondemission	1:2		69,0	–
1974 Nyemission	1:4	25 kr	51,7	51,7
1976 Nyemission	1:5	50 kr	51,7	103,5

Not 21 Balanserade vinstmedel (mkr)

Balanserade vinstmedel 1976-12-31	35,9
1976 års vinst	77,3
Av bolagsstämman 1977 beslutad utdelning	– 74,5
Balanserade vinstmedel 1977-12-31	38,7

Not 22 Ställda panter

Utöver redovisade ansvarsförbindelser deltar Atlas Copco AB som bolagsman i The Swedish Lamco Syndicate, Gränges AB & Co. i av Syndikatet utställda garantier på 34,8 milj US\$. Atlas Copco AB:s andel härav är enligt handelsbolagsavtalet 11,2 milj US\$.

Finansieringsanalys

Tillförda medel	1977	1976
Internt	mkr	
Resultat före extraordinära poster, dispositioner och skatter	74,7	80,6
Avskrivningar	+ 3,9	+ 3,9
Uttag från sparade konton för		
Atlas Copco AB	+ 11,1	–
Skatter	– 2,0	– 13,5
Utdelning till aktieägare	– 74,5	– 62,1
	13,2	8,9
Externt		
Nyemission	–	103,5
Ökning av		
långfristiga skulder	–	118,8
kortfristiga skulder	19,8	79,2
Summa tillförda medel	33,0	310,4
Använda medel		
Minskning av långfristiga skulder	62,3	–
Ökning av långfristiga fordringar	57,4	37,2
Investeringar i maskiner, inventarier och byggnader	14,7	10,7
Förändring av omsättningstillgångar:		
varulager	3,4	– 47,8
kortfristiga fordringar	– 40,9	268,0
Summa använda medel	96,9	268,1
Förändring av likvida medel	– 63,9	+ 42,3

Aktier och andelar

Per den 31 december 1977

	Antal aktier	Nominellt värde lok. valuta	Bokf. värde mkr		Antal aktier	Nominellt värde lok. valuta	Bokf. värde mkr
Produktbolag							
Atlas Copco MCT AB	300 000	100	30,0	Atlas Copco			
Atlas Copco Tools AB	100 000	100	10,0	Argentina S.A.C.I.	50 000 000	1	–
Atlas Copco ABEM AB	15 000	100	1,5	Atlas Copco			
Berema AB	10 000	1 000	29,2	Chilena S.A.C.	31 993 070	0,001	–
Monsun-Tison AB	140 000	100	32,9	Atlas Copco			
Terratest AB	40 000	100	–	Colombiana Ltda.	190	100	–
Atlas Copco				Terratest S.A. de Servi-			
Airpower N.V., Belgien	59 500	1)	60,0	cios, Buenos Aires	22 800	10	–
Atlas Copco				Craelius Terratest			
Industrial S.A., Spanien	95	10 000	–	Peruana S.A.	528	10 000	–
Copco Nueva				Atlas Copco Terratest			
Montaña S.A., Spanien	29 999	1 000	–	Ltd., Nairobi	14 999	100	–
Atlas Copco							
Andina S.A., Bolivia	9 713	1 000	1,9	Övriga dotterbolag			
Säljbolag				Atlas Copco UK			
Atlas Copco Svenska				Holdings Ltd.	3 623 666	1	32,6
Försäljnings AB	200 000	100	15,0	Institut CERAC S.A.,			
Atlas Copco				Ecublens	1 995	1 000	2,4
Belgium S.A.	99 998	1 000	5,0	AB Sicklahus	2 000	100	0,2
Atlas Copco				Atlas Copco Data AB	125	100	–
(Cyprus) Ltd.	99 998	1	0,7	Sicklaverken AB	50	100	–
Atlas Copco A/S,				AB Atlas Diesel	500	100	–
Köpenhamn	11 997	1 000	6,9	AB Elektrisk			
Atlas Copco				Malmletning	500	100	–
France S.A.	59 960	500	25,0	Svenska Diamantberg-			
Atlas Copco				bornings AB	500	100	–
Nederland b.v.	10 000	1 000	11,1	AB Tryckluftverktyg	500	100	–
Atlas Copco Italia S.p.A.	539 998	10 000	28,2	AB Avos	50	100	–
Atlas Copco A/S, Oslo	2 498	10 000	14,2	AB Eccoverken	50	100	–
Atlas Copco							
(Schweiz) A.G.	7 975	1 000	12,2				409,6
Atlas Copco S.A.E.,				Andra bolag			
Madrid	197 000	500	3,7	Atlas Copco Finans AB	12 000	100	1,0
Atlas Copco				The Swedish Lamco	9/28		
Deutschland G.m.b.H.	5	1)	25,2	Syndicate	av andels-		
Atlas Copco G.m.b.H.,				Gränges AB & Co.	kapitalet	–	0,7
Wien	29 990	1 000	5,0	The Liberian American-			
Atlas Copco Inc., Wayne	1 925	1)	47,0	Swedish Minerals Co.,			
Atlas Copco				preferensaktier serie A	2 722,5	100	1,5
(Philippines) Inc.	48 995	100	2,0	Handelsbolaget Svenska			
Atlas Copco Paulista				Dagbladets AB & Co	100	1 000	0,1
Ltda., São Paulo	269 999 940	1)	7,1	Svensk Interkontinen-			
Atlas Copco				tal Lufttrafik AB	14 100	100	0,7
Venezuela S.A.	59	1 000	0,1	AB Stadsfastigheter	6	1 000	–
Atlas Copco				AB SUKAB	40	100	–
Boliviana S.A.	2 400	1 000	0,5	Cockerill-Ougree-Pro-			
Atlas Copco Iran AB,				vidence et Espérance-			
Stockholm	50	100	–	Longdoz, Liège	1 420	1)	0,2
Atlas Copco Hellas				ADELA Investment			
A.E., Aten	6 400	10 000	–	Co. S.A., Luxemburg	1 820	100	0,9
Soc. Atlas Copco				SIFIDA Investment			
de Portugal Lda.	1	1)	–	Co. S.A., Luxemburg	25	5 000	0,6
Atlas Copco Maroc S.A.	940	1 500	–	Casa de Suecia S.A.,			
Atlas Copco Ticaret ve				Madrid	90	5 000	–
Sanayi T.A.S., Istanbul	1 140	500	–				
Atlas Copco							
(India) Ltd.	482 000	10	–				5,7

1) = utan parivärde

Revisionsberättelse

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen, räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för år 1977. Granskningen har utförts enligt god revisions sed.

Räkenskaperna har genom stickprov granskats av Bohlins Revisionsbyrå AB.

Moderbolaget

Årsredovisningen är uppgjord enligt aktiebolagslagen. I denna lag föreskriven särskild förteckning över lån, ställda panter och ansvarsförbindelser har upprättats. Föreslagen utdelning står ej i strid mot de bestämmelser i aktiebolagslagen, som begränsar utdelningen

i moderbolaget med hänsyn till koncernens förhållanden.

Vi tillstyrker,

att resultaträkningen och balansräkningen fastställs,

att vinsten disponeras i enlighet med förslaget i förvaltningsberättelsen samt

att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för år 1977.

Koncernen

Koncernredovisningen är uppgjord enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker, att koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen fastställs.

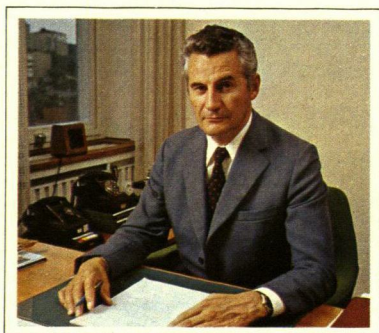
Stockholm i mars 1978.

BIRGER SONESSON
Auktoriserad revisor

BERTIL E OLSSON
Auktoriserad revisor

Atlas Copco MCT AB

Rune Back, verkställande direktör i Atlas Copco MCT AB.

Atlas Copco MCT påverkades kraftigt under 1977 av den låga aktivitetsnivån inom gruvindustrin över hela världen. Låga metallpriser och överfyllda lager har inneburit dålig lönsamhet för de flesta gruvföretag. Av metallerna har endast tenn och guld haft en positiv utveckling. Situationen har lett till lågt kapacitetsutnyttjande och bristande investeringsvilja i gruvindustrin.

Inom anläggningsindustrin startades färre stora projekt under 1977 än under 1976. De större projekt som ändå sattes igång gav emellertid goda försäljningsframgångar för företaget.

Goda försäljningssiffror i kundledet redovisades i Norge, Australien, Kanada, USA, Zaïre, Indien, Sydafrika, Venezuela och Sovjetunionen.

Fortsatta stora framgångar registrerades för de hydrauliska bormningsutrustningarna. En volymminskning har noterats

I Mufuliragruvan i Zambia sker malmbrytning enligt en ny metod. Tre modifierade larvbandsaggregat typ ROC 306 används för bormningen av de erforderliga grova språnghålen. Gruvan rapporterar högre effektivitet, lägre kostnader och bättre arbetsmiljö jämfört med tidigare metoder.

1977 års vinnare av Atlas Copcos stipendier för gruvstuderande på besök hos Sandvik – Atlas Copcos samarbetspartner sedan mer än 30 år.

Bilden är tagen i Sandviks provgruva Bodås, där bormästare Palmer Johansson demonstrerar slipning av hårdmetallskär.

för tryckluftdrivna bergbormaskiner.

Den nya serie tryckluftspett som introducerades i början av året bidrog till ökade marknadsandelar i ett flertal länder.

De nya aggregaten för roterande ovanjordsbörning, Rotamec, har rönt stort intresse både inom prospektering, produktionsbörning och brunnsbörning, bl a i Australien och Portugal.

Det nya hydrauliska larvbandsburna borraragregatet ROC 810 H introducerades under året och fick ett gott mottagande på marknaden.

Hägglunds last- och transportutrustningar som successivt började marknadsföras av Atlas Copco under 1977 har givit flera betydande order, främst för tunnelarbeten.

Inom Craeliussektorn ökade försäljningsvolymen något för diamant- och rörprodukter, medan försäljningen av diamantbormaskiner minskade.

För fullortsbörningsutrustningarna – avsedda för fräsning av små tunnlar utan konventionell börning och sprängning – kompletterades under året med en ny större typ – Midi Fullfacer.

Sedan gruvorna under 1975 och 1976 minskat sina stora lager av borrarstalsprodukter ökade inköpen 1977.

Flera betydande långtidskontrakt på Sandvik Coromant borrarstål tecknades.

Produktutveckling

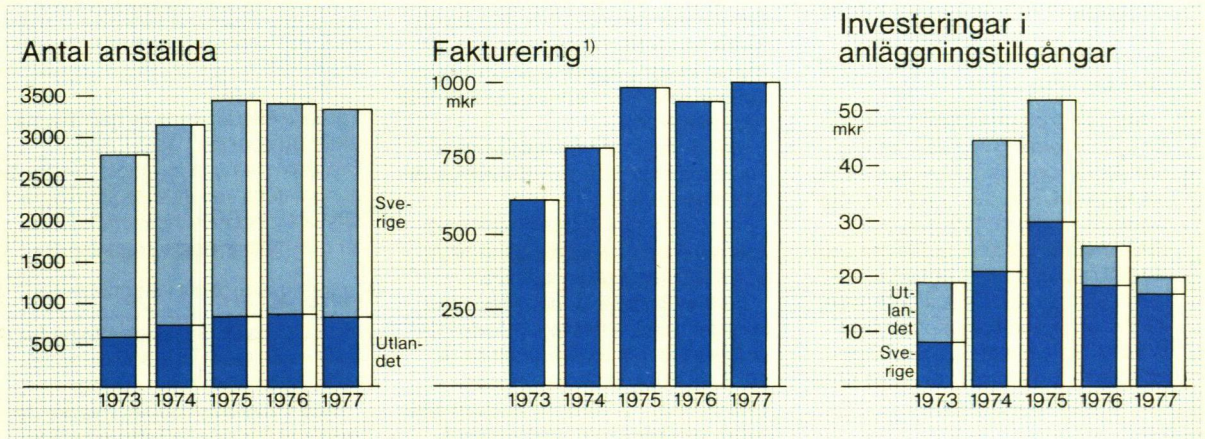
Under 1977 fortsatte hydraultekniken för slående bergbörning sin starka inbrytning på nya områden. Ett högproduktivt aggregat för långhålsbörning, Simba H 221, och ett nytt trebormsaggregat för tunneldrivning, Boomer H 135, introducerades. Boomer-aggregatets hytt är en ny konstruktion som erbjuder operatören en mycket god arbetsmiljö.

En ny hydraulisk rotationsbormaskin, COP 420 R, för klenhålsbörning

under jord i kol och lösa bergarter, färdigutvecklades och försäljning startades på flera marknader.

Atlas Copcos intensiva utvecklingsarbete på hydraulbörningsområdet har gett erfarenheter som delvis kunnat utnyttjas för utveckling av en ny tryckluftmaskin, COP 115, för drifterbörning och lätt pallbörning. Maskinens ljudnivå är jämförbar med hydraulmaskinernas. Den kräver ej heller smörjmedel i drivluften, varför oljehalten i avloppsluften minskar.

En ny serie tryckluftspett, Super TEX, med fyra maskintyper har utvecklat för att möta förväntade mark-

¹⁾ Avser till helt övervägande del försäljning till Atlas Copco-Gruppens säljbolag.

nadskrav på effektivare buller- och vibrationsdämpning. Till spetten har utvecklats en vattenavskiljare som förhindrar isbildning, ett problem som ibland försvårat användningen av ljuddämpade spett.

Atlas Copcos omfattande program för brunnsborrning och pallborrning kompletterades med ytterligare ett mobilt aggregat, Rotamec 1800, för högproduktiv roterande borrning och sänkborrning. Liksom det mindre aggregatet i samma serie, Rotamec 1300, kan detta aggregat nu också utrustas med högtrycks kompressorer, vilket bl a ökar aggregatets användningsmöjligheter vid borrning av djupa brunnar med sänkbormaskiner.

Produktion

Under året minskades antalet produktionsstimmar med ca 10 %, bl a för att skära ned produktionslagren och färdigvarulagren. Dessa åtgärder har resulterat i en viss, men ännu ej tillräcklig lagerminskning.

Besparings- och rationaliseringskampanjer har startats vid samtliga tillverkningsenheter.

Maskininvesteringarna har huvudsakligen varit av ersättningskaraktär och därför legat på en låg nivå.

Förhandlingar inleddes under året med det brittiska företaget Unicorn Industries Ltd. om ett övertagande av 50 % av aktierna i Atlas Copco Craelius AB. Förhandlingarna omfattar också optionsrätt för Unicorn till ett

Ett stort antal hydrauliska bergborraggregat har levererats av det norska säljbolaget. På bilden ses ett av de fyra helhydrauliska aggregat som entreprenör Astrup & Aubert använder för bergarbetena vid kraftverksbygget i Osa.

framtida övertagande av den återstående aktieposten i Atlas Copco Craelius. De båda företagen beräknas genom detta samgående ytterligare stärka sin position inom marknaden för diamantborrningsutrustning.

Personal

Atlas Copco MCT sysselsatte under året i medeltal drygt 3 300 personer. Personalomsättningen var låg.

Med Verkstadsklubben i Nacka där företaget har sina största verkstäder

har överenskommelse träffats om införande av arbetsvärdering och meritvärdering för tidavlönade arbetare.

Produktionsminskningar har genomförts i Nacka i form av korttidsvecka, produktionsstopp och utbildning.

Varsel om uppsägningar lades i slutet av juni för 211 arbetare och 122 tjänstemän vid MCT i Sverige. Efter varslat har genom naturlig avgång och pensionerbjudanden antalet arbetare minskat med 100 och antalet tjänstemän med 41. Ytterligare personalminskningar av liknande slag väntas under första kvartalet 1978. Återstående tjänstemän på indragna befattningar har omplacerats till lediga befattningar. Vid Dalaverken slutade ett 30-tal anställda efter uppsägning.

Utbildningen vid MCT i Nacka har under 1977 berört ca 2 500 personer

med tillsammans ca 4 500 kursdagar. Bidrag har erhållits från Länsarbetsnämnden för hälften av kursdagarna.

Den lagenliga svenskundervisningen för invandrare är nu helt genomförd. Drygt 200 invandrare har sedan starten i februari 1974 erhållit 240 alternativt 160 timmars utbildning. På grund av sysselsättningsläget i verkstäderna har utbildningen intensifierats under 1977.

Vid Avosverken har, beroende på undersysselsättning i verkstäderna, överenskommit om AMU-utbildning för ca 40 personer med genomsnittlig utbildningstid av 24 veckor. Utbildning med bidrag från Länsarbetsnämnden har genomförts för 64 personer.

Resultat

Atlas Copco MCT:s ordergång, som huvudsakligen kommer från säljbolagsledet, uppgick under 1977 till 1 068

milj kr (958) och den fakturerade försäljningen till 992 milj kr (931).

Resultat före avsättningar och skatter uppgick till 6,1 milj kr, vilket innebär en väsentlig minskning andra året i följd. Det har ej varit möjligt att genom prishöjningar och rationaliseringar helt kompensera de kraftiga kostnadshöjningarna i de svenska tillverkningsenheterna. Den volymmässiga nedgången i faktureringen har också påverkat vinsten negativt, bl a på grund av det lägre kapacitetsutnyttjandet i de svenska verkstäderna.

Investeringar i byggnader uppgick till 3,8 milj kr och i maskiner och inventarier till 15,8 milj kr. Av investeringarna har 4,0 milj kr finansierats ur arbetsmiljöfonden.

Utdrag ur boksluten för MCT-gruppen

	1977	1976
Balansräkning	mkr	mkr
Omsättningstillgångar ¹⁾	131,4	96,4
Varulager	423,9	445,2
Anläggningstillgångar	101,6	105,6
	<u>656,9</u>	<u>647,2</u>
Kortfristiga skulder	237,4	240,0
Långfristiga skulder	128,0	103,7
Obeskattade reserver	194,3	221,8
Eget kapital	97,2	81,7
	<u>656,9</u>	<u>647,2</u>
Resultaträkning		
Fakturering	991,6	931,0
Rörelseresultat	37,1	74,1
Avskrivningar	20,4	19,9
Finansiellt netto	- 10,6	- 8,7
Resultat före dispositioner och skatter	6,1	45,5
Medelantal anställda	3 313	3 384
Investeringar i anläggningstillgångar	19,6	30,0

¹⁾ I huvudsak fordringar på moderbolaget.

Atlas Copco Airpower N.V.

Iwan Åkerman, verkställande direktör i Atlas Copco Airpower N.V.

Ett flertal länder vidtog under 1976 stimulansåtgärder för att öka investeringsviljan och förbättra det ansträngda ekonomiska klimatet. Effekterna av dessa tenderade att avta under de första månaderna 1977. Entreprenadindustrin var först att reagera på de insatta åtgärderna, men var också först på att visa tecken på nedgång. Avtagande efterfrågan på transportabla kompressorer skärpte konkurrensen, samtidigt som priserna negativt påverkades av svängningarna på valutamarknaden.

Nya storlekar och modeller av de

stationära oljeflödade skruvkompressorerna av "Pack"-typ presenterades under året. Introduktionen av dessa gynnades av en svag förbättring inom industrisektorn. Högre energipriser bidrog också till fortsatt intresse för de större typerna av energisnåla stationära kolvkompressorer.

De miljömässiga fördelarna med den nya kompakta kompressorcentralen GA-Pack minskar behovet av separata kompressorrum. Det här exemplet från ett mejeri i Portugal visar hur en GA-Pack ställts upp i ett arbetsutrymme. Kompressorvärmten kan också, om så önskas, utnyttjas för uppvärmning av lokalerna.

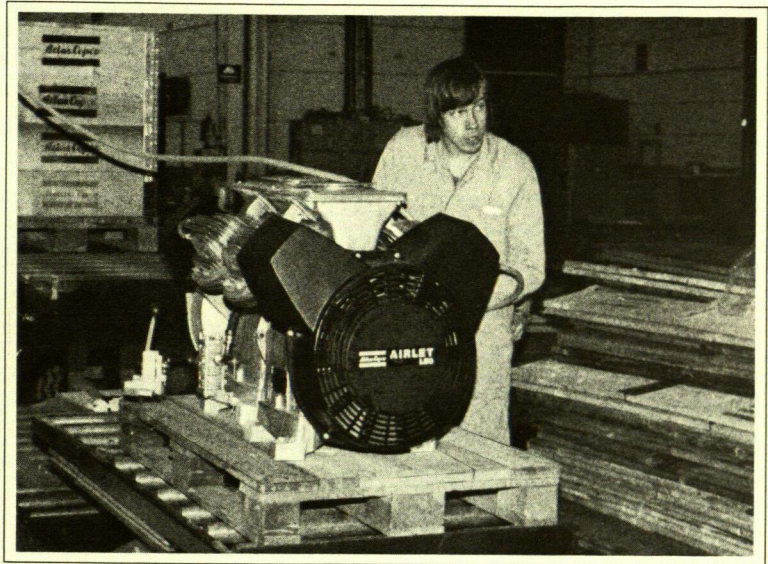
Airlet – den nya serien småkompressorer tillverkas vid Airpowers svenska fabrik i Åmål.

Efterfrågan på kvalitetsluft – ren, torr, oljefri tryckluft – fortsätter att öka. På detta område har Atlas Copco ett brett program av kompressorer och luftbehandlingsutrustningar. Särskilt värt att nämna är att Atlas Copcos största oljefria kompressorer, som utvecklats för främst bilindustrin, under 1977 levererades till gruv-, stål- och processindustrier i Australien, Öst- och Västeuropa, Sydamerika och Mellanöstern, liksom till biltillverkare, bl a i Nordamerika. Goda försäljningsresultat nåddes också med stationära skruvkompressorer i lägre kapacitetsområden, bl a till textilindustrin.

Betydande order erhöles på stationära kolvkompressorer för ett stort antal användningsområden – skeppsvarv i Fjärran Östern, fosfatgruvor i Marocko, bildäckstillverkare i USA, ett vattenkraftverk i Mexico och bil- och flygindustri i Storbritannien för att nämna några exempel.

De nya småkompressorerna, som tillverkas i Airpowers nya verkstäder i Åmål, lanserades framgångsrikt under året. Dessa kompressorer används främst i garage och småverkstäder, samt för inbyggnad i kompletta system, exempelvis för ytbehandling.

Ett modernt produktsortiment, som ytterligare utökats vid årets början med en ny serie transportabla skruvkom-

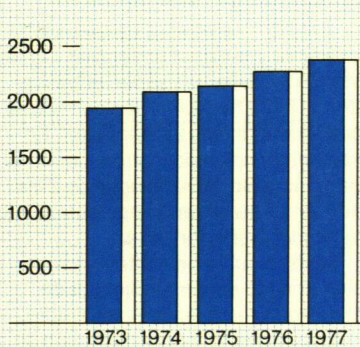
pressorer i mellan- och högkapacitetsområdet, gjorde att Atlas Copco kunde behålla och i några fall t o m öka sin andel av marknaden för transportabla kompressorer. Den totala marknaden minskade och priskonkurrensen från länder med svagare valutor ökade.

Den avtagande aktiviteten inom marknaden för transportabla kompressorer bidrog till att många kunder föredrog att hyra i stället för att investera i egna maskiner. Aktiva säljinsatser riktades därför till uthyrningsföretag. Dessa företag, liksom andra användare med stora maskinparker, kan lät-

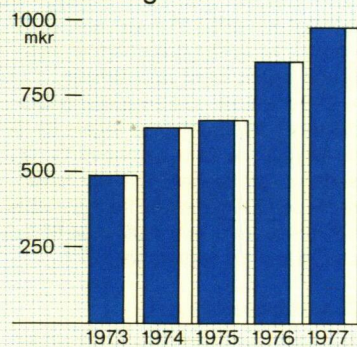
tare i sin verksamhet se lönsamhetsfördelarna med Atlas Copcos produktkvalitet och serviceorganisation. Betydande leveranser gick därför exempelvis till brittiska uthyrningsföretag, entreprenadföretag i Canada, det norska vägverket, och ett större utvecklingsprojekt i Nepal. Mellanöstern var även under 1977 en av de mest intressanta marknaderna för transportabla kompressorer.

Efterfrågan var alltså god på stora oljefria, transportabla kompressorer – en typ som endast tillverkas av Atlas Copco. Särskilt i USA används dessa i

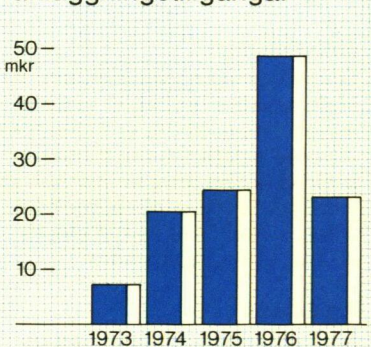
Antal anställda

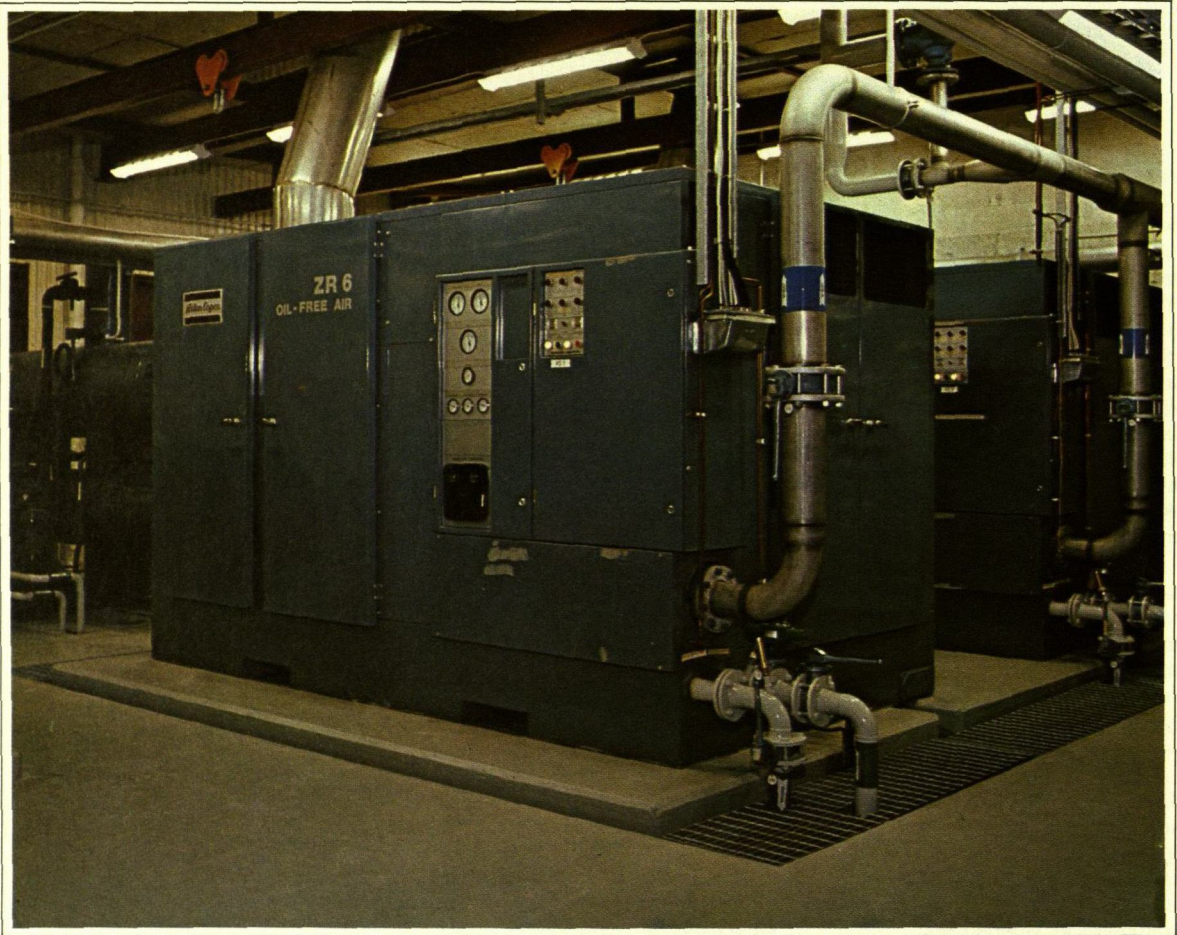
Fakturering¹⁾

Investeringar i anläggningstillgångar

¹⁾ Avser till helt övervägande del försäljning till Atlas Copco-Gruppens säljbolag.

stor utsträckning som hyrmaskiner eller reservaggregat för kvalitetsluft till processindustrier och andra industrier som är särskilt känsliga för driftstörningar.

Miljöutrustningar

Sjörestaureringsaggregatet Limno installerades bl a i en belgisk vattenreservoar för syrsättning av dricksvatten. I Sverige installerades en bubbelbarriär för att skydda sötvatten mot saltvatteninflöde. Ett flertal nya bubbelbarriärer som skydd mot oljespill eller för isundanhållning levererades.

Produktion

Det nya höglagret vid Airpowers huvudanläggning Arpicverken i Antwer-

pen invigdes officiellt i mars av det svenska kungaparet.

Denna automatiserade anläggning har inneburit en avlastning av värdefullt tillverkningsutrymme och möjliggör ett smidigt och effektivt materialflöde till verkstäderna samtidigt som en noggrann lagerkontroll upprätthålls.

Det utrymme som frigjorts genom det nya höglagret har utnyttjats för tillverkningen av de nya enheterna i G-serien av stationära Pack-kompressorer och XA-serien av transportabla kompressorer. Denna utökade tillverknings startade i september 1977.

Produktutveckling

Kapacitetsurvalet i ZR/ZA-serien av stationära oljefria skruvkompressorer

Vid världens modernaste glasverk Pilkington Floatglass spelar tryckluften en betydande roll i produktionen.

På bilden ses en av de fyra oljefria skruvkompressorer, typ ZR Pack, som svarar för den kontinuerliga trycklufttillförseln.

utökades ytterligare under året. De två största modellerna i serien anpassades till lägre tryckområden och fick ett gott mottagande på marknaden. En vakuumpumpversion introducerades framgångsrikt. Utvecklingen av Z-serien för andra användningsområden än luftkompression fortsatte.

Såväl de luft- som vattenkylda versionerna i G-serien av oljeflödade skruvkompressorer kompletterades med modeller för högre tryck, upp till 20 bar.

Inom sektorn transportabla kompressorer utökades under året XA-serien med ett stort antal modeller i såväl standard- som ljuddämpat utförande och med ett flertal drivmotoralternativ. XA-kompressorerna har också anpassats för arbete på höga höjder, t ex i det andinska området. I samarbete med Atlas Copco MCT konstruerades en speciell högtrycksversion för användning som kraftkälla till borraragregatet Rotamec.

Personal

Atlas Copco Airpower hade under 1977 i genomsnitt 2 370 anställda.

På grund av det osäkra ekonomiska läget hölls antalet anställda vid Arpic-verken på i stort sett oförändrad nivå genom återhållsamhet med nyanställningar. Lediga platser har besatts genom omflyttningar inom bolaget.

Personalutbildningen under året inriktades dels på kvalificerad tillverknings teknik, dels på en utvidgning av den utbildning som syftar till bättre samarbete inom Airpower.

Resultat

Atlas Copco Airpowers ordergång, som huvudsakligen kommer från säljbolagsledet, uppgick under 1977 till 1 130 milj kr (890). Den fakturerade försäljningen uppgick till 931 milj kr (853). Resultat före avsättningar och skatter uppgick till 105 milj kr (126).

En kombination av ökad konkurrens huvudsakligen från tillverkare med produktion i länder med flytande växelkurser och kostnadsökningar har bidragit till resultatförsämringen.

Investeringar i byggnader, maskiner och inventarier uppgick under året till 23 milj kr (48).

Utdrag ur boksluten för Airpower-gruppen

	1977	1976
Balansräkning	mkr	mkr
Omsättningstillgångar ¹⁾	378,1	289,4
Varulager	329,0	217,9
Anläggningstillgångar	125,9	106,7
	<u>833,0</u>	<u>614,0</u>
Kortfristiga skulder	447,5	321,1
Långfristiga skulder	62,6	48,9
Obeskattade reserver	1,7	1,0
Eget kapital	<u>321,2</u>	<u>243,0</u>
	833,0	614,0
Resultaträkning		
Fakturering	930,7	853,1
Rörelseresultat	148,9	164,2
Avskrivningar	23,6	19,3
Finansiellt netto	- 20,1	- 18,6
Resultat före dispositioner och skatter	105,2	125,8
Medelantal anställda	2 370	2 265
Investeringar i anläggningstillgångar	22,9	48,5

¹⁾ I huvudsak fordringar på säljbolag

Atlas Copco Tools AB

Göran Lundborg, verkställande direktör i Atlas Copco Tools AB.

Förväntningarna på en internationell konjunkturuppgång under 1977 infridades inte. Utvecklingen under det första halvåret visade en ytterligare försvagning i Västeuropa med åtföljande stagnation och minskning av produktionen inom tillverkningsindustrin. Det låga kapacitetsutnyttjandet medförde en mycket svag investeringsaktivitet.

Trots detta ökade såväl ordergång som fakturering i kundledet på ett flertal marknader.

Det höga kostnadsläget kunde dock ej kompenseras med önskade prisökningar, varför omsättningsökningen i

sista led ej gav motsvarande vinstökning.

Marknadsföringen förstärktes på flera marknader, dels genom ökat marknadsföringsstöd och bransch- eller produktinriktade punktinsatser, dels genom utveckling av alternativa distributionsvägar.

Atlas Copcos ställning som betydande leverantör av avancerade

Rostskyddsbehandling av hålrummen i bilkarosser med Ecco Timer-metoden vid Cassino-verken en av de sex Fiatfabriker i Italien som installerat Atlas Copcos rostskyddsutrustning.

Den nya 2000-serien, som säljs via återförsäljare, är ett komplement till det ordinarie verktygsprogrammet när mindre krav ställs på hård kontinuerlig drift.

monteringsutrustningar till internationell bilindustri konsoliderades. Fler-spindliga mutterdragare med elektroniska övervaknings- och registrerings-system levererades bl a till bilmotorfabriker i USA. Dessa system utgör ett värdefullt bidrag till kundföretagens arbete att förbättra säkerheten, ett alltmer angeläget krav för modern bilindustri.

Ett stort antal symposier med föredrag och demonstrationer riktades också till bilindustrin.

Den decentraliserade tillverkningen av flerspindliga mutterdragare byggdes ut och denna kundnära verksamhet bidrog verksamt till förbättrad service och ökat kundförtroende.

Verktygssortimentet fick under året ett mycket välkommet tillskott, en ny skruvdragare med avsevärt lägre vibrationer och ljudnivå än vad som hittills förekommit för tryckluftdrivna maskiner. Skruvdragaren introducerades på Hannovermässan och rönste stor uppmärksamhet, speciellt från ledande elektronikföretag. Ett flertal av dessa avser att införa denna skruvdragare som standard. Med en ljudnivå på endast 58 dBA måste maskinen anses vara ett värdefullt steg mot förbättrad arbetsmiljö vid montering.

Sortimentet av slipmaskiner med

dammutsug kompletterades under året. Allt fler länder och företag visar intresse för denna typ av miljöförbättring.

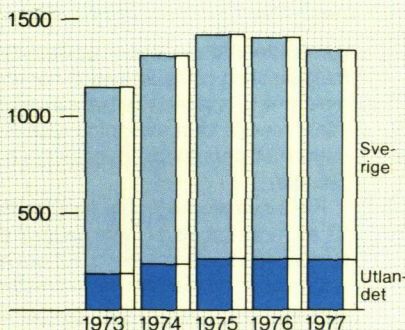
En ny verktygsserie introducerades under året. Serien utgör ett komplement till de "heavy duty"-maskiner, avsedda för kontinuerlig hård drift, som traditionellt tillverkas av Atlas Copco. Avsikten är att täcka arbetsområden med lättare eller intermittenta operationer. Marknadsföringen kommer i huvudsak att ske via etablerade återförsäljare.

Även för ytbehandlingsutrustningar

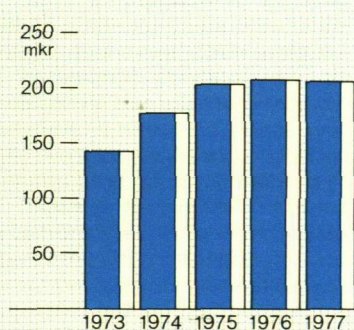
var försäljningen till bilindustrin framgångsrik. Den appliceringsmetod för rostskyddsbehandling som introducerades under 1976 har nu sålts till ett flertal europeiska bilfabriker. Betydande order på elektrostatisk sprutmålningsutrustning erhöles också under året.

Försäljningen av sprutmålningsprodukter via återförsäljare har ökat kraftigt i Frankrike, Storbritannien och Nederländerna. De nya kompletta sprutmålningsenheterna "Spray Packs" fick ett mycket gott mottagande på marknaden vilket medförde ökad försäljning

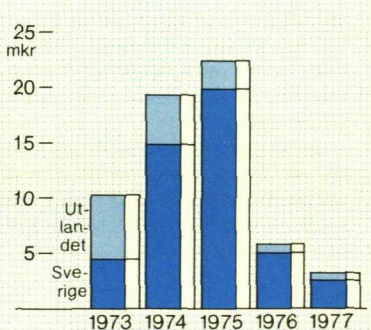
Antal anställda

Fakturering¹⁾

Investeringar i anläggningstillgångar

¹⁾ Avser till helt övervägande del försäljning till Atlas Copco-Gruppens säljbolag.

av färgpumpar och färgvärmare.

Den kraftiga ökningen under 1976 för pneumatiska komponenter fortsatte även under 1977.

Till denna utveckling har inte minst samarbetet med vissa maskinbyggare bidragit. I samband med deltagande i årets Hannovermässa introducerades ett självinstruerande utbildningspaket, "Praktisk Pneumatik".

Det under året introducerade smörjfria ventilprogrammet har fått ett mycket gott mottagande i alla länder. Vissa selektiva introduktionsaktiviteter har bidragit till ökade marknadsandelar.

Produktutveckling

Kundanpassad utveckling av utrustningar och system ökar i betydelse för samtliga delar av produktionsprogrammet. Större resurser anslogs därför under året till utveckling av det systemkunnande som erfordras t ex vid uppbyggnaden av flerspindliga åtdragningsenheter med elektronisk övervakning. En totalsyn på systemutveckling fordrar hänsynstagande både till standardisering, flexibilitet och arbetsmiljö. Detta synsätt har framgångsrikt tillämpats i samband med utveckling av utrustning för punktutsug på slipmaskiner och sågar. Inom ytbehandlingsområdet har flera målningsutrustningar utvecklats och introducerats som kompletta system. För att

Det norska företaget Norlett kunde öka sin produktion av gräsklippare med 40 % och förbättra sin arbetsmiljö, genom att installera automatiska monteringsstationer från Atlas Copco.

komplettera Atlas Copcos system för mekanisering och automation har en elektronisk, programmerbar styrenhet introducerats för användning tillsammans med pneumatiska ventiler och cylindrar.

Flera nya produkter har utvecklats för att möta kravet på lägre ljudnivå på handhållna tryckluftverktyg. Ett bra exempel är en ny planslipmaskin med en ljuddämpare som praktiskt taget eliminerar det buller som vanligen uppstår vid start och stopp av verktyget.

Produktutveckling har också använts som ett medel för att minska tillverkningskostnader. Dessa ansträngningar har huvudsakligen gällt de verktyg som tillverkas i långa serier. I dagens kostnadsläge är sådana insatser av stor betydelse för att bibehålla konkurrenskraften hos produktsortimentet.

Produktion

Kapacitetsutnyttjandet i verkstäderna var lågt under 1977. Detta gäller såväl maskiner och lokaler som arbetskraft. Genom naturlig avgång och förtidspensioneringar kunde dock personalstyrkan i viss mån anpassas till behoven. De investeringar som gjorts avsåg följdriktigt inte att öka tillverkningskapaciteten utan främst att sänka kostnaderna i produktionen.

Två numeriskt styrda fleroperationsmaskiner installerades på Injektorverken respektive Eccoverken. En industrirobot installerades vid Tierpverkens induktionshärtningsanläggning. Detta innebär att ett mono-

tont arbete helt kunde mekaniseras samtidigt som avsevärda kostnadsminskningar erhöles.

Betydande miljöförbättringar har erhållits i verkstäder och på kontor efter förslag, gemensamt utarbetade av representanter för de anställda och företaget och med anslag ur arbetsmiljöfonderna.

Personal

Medelantalet anställda var under året 1 331 vilket innebär en minskning för såväl tjänstemän som kollektivanställda.

Under första halvåret rådde ytterst stor återhållsamhet med nyanställningar och vid halvårsskiftet varslades, efter överläggningar med de fackliga organisationerna, totalt 50 anställda vid Stockholm- och Skara-enheterna om uppsägning. Personalminskningen har i stort sett kunnat genomföras genom egna uppsägningar, pensionserbjudanden och omplaceringar.

Ett stort antal kurser har genomförts för att stödja säljbolagens personal och

den interna utbildningen i Sverige har i stor utsträckning inriktats på administration och relationerna chef – medarbetare.

Svenskundervisningen för invandrare ligger i sitt slutskede för aktuell personal och övrig språkundervisning har i huvudsak omfattat engelska.

Resultat

Atlas Copco Tools' orderingång, som huvudsakligen kommer från säljbolagsledet, uppgick under 1977 till 201,3 milj kr (202,9). Den fakturerade försäljningen uppgick till 204,6 milj kr (206,4). Resultat före extraordinära poster och avsättningar uppgick till 0,2 milj kr (4,1).

Resultatförsämringen beror på det låga kapacitetsutnyttjandet i verkstäderna och på kostnadsökningar, som ej kunnat täckas av rationaliseringar och prishöjningar.

Investeringar i byggnader, maskiner och inventarier uppgick till 3,3 milj kr (5,8), varav 0,8 milj kr finansierats ur arbetsmiljöfonden.

Utdrag ur boksluten för Tools-gruppen

	1977	1976
	mkr	mkr
Balansräkning		
Omsättningstillgångar ¹⁾	11,7	35,6
Varulager	151,6	125,1
Anläggningstillgångar	30,1	30,5
	193,4	191,2
Kortfristiga skulder	53,3	52,5
Långfristiga skulder	46,7	41,9
Obeskattade reserver	73,3	77,2
Eget kapital	20,1	19,6
	193,4	191,2
Resultaträkning		
Fakturering	204,6	206,4
Rörelseresultat	9,2	14,4
Avskrivningar	5,6	6,9
Finansiellt netto	-3,4	-3,4
Resultat före dispositioner och skatter	0,2	4,1
Medelantal anställda	1 331	1 401
Investeringar i anläggningstillgångar	3,3	5,8

¹⁾ I huvudsak fordringar på moderbolaget.

Atlas Copco ABEM

Atlas Copco ABEM AB är Atlas Copco-Gruppens företag för mätteknik och elektronik. På produktprogrammet står geofysisk utrustning för prospektering av naturtillgångar, mätutrustning för olika industriella ändamål samt elektroniska och finmekaniska enheter för inbyggnad i Atlas Copcos produkter.

Försäljningen sker via såväl ett eget distributionsnät som Atlas Copcos säljorganisation.

Marknadsutveckling

Marknadsandelen för både geofysiska instrument och mätutrustning för industrin förblev i stort sett oförändrad, men

den totala marknadsvolymen krympte. Devalveringen av den svenska kronan i slutet av augusti bidrog till att orderingången för årets fyra sista månader blev mycket god. Faktureringen för 1977 uppgick till 10,8 milj kr (11,4).

Produktutveckling

Forsknings- och utvecklingsgruppens kapacitet utnyttjades till fullo under året. Förutom vidareutveckling av redan existerande produkter prioriterades ett program för utveckling av nya instrument för grundundersökning (seismisk refraktionsmätning), vattenprospektering (resistivitetsmätning) samt industriell registrering.

Produktion

Hela företaget flyttade in i nya lokaler i maj 1977 och produktionsgruppen fick därmed en verkstadsyta på ca 1760

m², en ökning med 40 %. Den nya verkstaden erbjuder en mycket god arbetsmiljö genom att belysning, uppvärmning och ventilation har hög standard.

ABEM hade under året i medeltal 58 anställda.

Atlas Copco ABEM AB		
	1977	1976
	mkr	
Fakturering	10,8	11,4
Resultat före dispositioner och skatter	0	0,5
Medelantal anställda	58	61
Investeringar i anlägg- ningstillgångar	0,1	0
Balansomslutning	10,0	8,5

Berema

Beremas tillverkningsprogram – huvudsakligen bensindrivna motorbormaskiner och hydrauliska lastbilskranar – marknadsförs genom egna säljbolag i Tyskland, Norge och USA samt genom agenter i ytterligare ett stort antal länder. Motorbormaskiner marknadsförs också genom Atlas Copco.

Marknadsutveckling

Faktureringen ökade under 1977 med 33 milj kr till totalt 120 milj kr. Denna ökning motsvaras helt av ökad orderingång och orderstocken är oförändrad gentemot föregående år.

Försäljningsökningen hänför sig i stor utsträckning till egentillverkade produkter. I första hand för företagets huvudprodukt PIONJÄR motorbormaskin, men även för TICO-produkterna har utvecklingen varit gynnsam. Betydande ökningar noteras även för Honda Power Products bestående av bl a generatorer, pumpar och jordfräsar, vilka marknadsförs i Sverige och Norge.

Berema har sedan lång tid en bety-

dande export till öststaterna. Under året har därför ett helägt försäljningsbolag bildats i Österrike, i första hand för att bedriva motköpsaffärer från öststaterna och därigenom främja exporten av Beremas egna produkter.

Produktutveckling

Under året har Berema förvärvat en konstruktion av en mindre motorbormaskin som direkt kompletterar hittillsvarande program. Marknadsföringen av denna nya maskin har i begränsad skala påbörjats i de skandinaviska länderna. Utvecklingen har varit gynnsam och genom denna komplettering av programmet ökar möjligheterna att ytterligare förstärka bolagets marknadsäckning inom området bensindrivna bormaskiner.

Produktion

Vid fabriken i Kalmar har gjuteriet utvecklats i samband med övergång till pressgjutning av i PIONJÄR-maskinen ingående magnesiumdetaljer. Produktionen har ytterligare rationaliserats bl a genom investeringar i numeriskt styrda maskiner.

Beläggningen vid TICO-verkstäder-

na har förbättrats väsentligt genom den ökade försäljningen av egna produkter, medan däremot legotillverkningen reducerats.

Personal

Trots volymökningen har den totala personalstyrkan minskat, främst bland de kollektivanställda p g a omläggningar och nyinvesteringar i produktionen. Den övriga personalen har ökat obetydligt. Antalet anställda var i medeltal 420 personer.

Berema-gruppen		
	1977	1976
	mkr	
Fakturering	119,5	86,9
Resultat före dispositioner och skatter	7,7	3,8
Medelantal anställda	420	427
Investeringar i anlägg- ningstillgångar	1,0	6,7
Balansomslutning	92,4	72,4

Monsun-Tison

Monsun-Tison AB är Gruppens specialföretag för hydraulisk och pneumatisk reglerteknik. På hydraulsidan svarar företaget helt för utveckling, tillverkning och marknadsföring i Sverige och internationellt, medan pneumatiska komponenter marknadsförs genom Atlas Copco.

Marknadsutveckling

Efterfrågan på företagets produkter på den svenska marknaden har varit svag. De senaste fem årens ansträngningar att bredda företagets exportverksamhet, bl a genom egna säljbolag i sex länder, har därmed blivit grundvalen för företagets expansion.

Försäljningen ökade med 13 % och uppgick till 96 milj kr.

Produktutveckling

Monsun-Tison har följt upp och utvecklat sina produkter för avståndsmanövrering och har idag ett näst intill komplett program av förstyrsystem för både proportionell reglering och on-off av såväl pneumatisk, hydraulisk som elektro-hydraulisk typ.

Monsun-Tison kan idag avståndsstyra såväl sina egna riktningventiler som andra styrobjekt.

Pneumatikprogrammet har utvecklats och omfattar nu nya ventilstorlekar för smörjfri drift.

Produktion

Företaget har under året investerat ytterligare i numeriskt styrda verktygsmaskiner och bearbetningsgrupper för vissa högvolumkomponenter. Vidare har investeringar i automatiska provbänkar bidragit till högre produktivitet och jämnare kvalitet.

Personal

Utbildning av såväl tjänstemän som kollektivanställda på olika nivåer och inom olika områden har varit intensiv, allt i syfte att förbättra och stärka företagets möjligheter att öka exporten. Monsun-Tison sysselsatte under året i medeltal 582 personer.

Monsun-Tison-gruppen		
	1977	1976
	mkr	
Fakturering	96,1	85,1
Resultat före dispositioner och skatter	7,7	9,9
Medelantal anställda	582	631
Investeringar i anlägg- ningstillgångar	3,5	3,4
Balansomslutning	86,0	79,2

Monsun-Tisons nya riktningventil HV7 används i hydraulsystemet på truckar, kranar, lastare etc. Ett exempel är den här minilunaren "Skogsmyran" (t h).

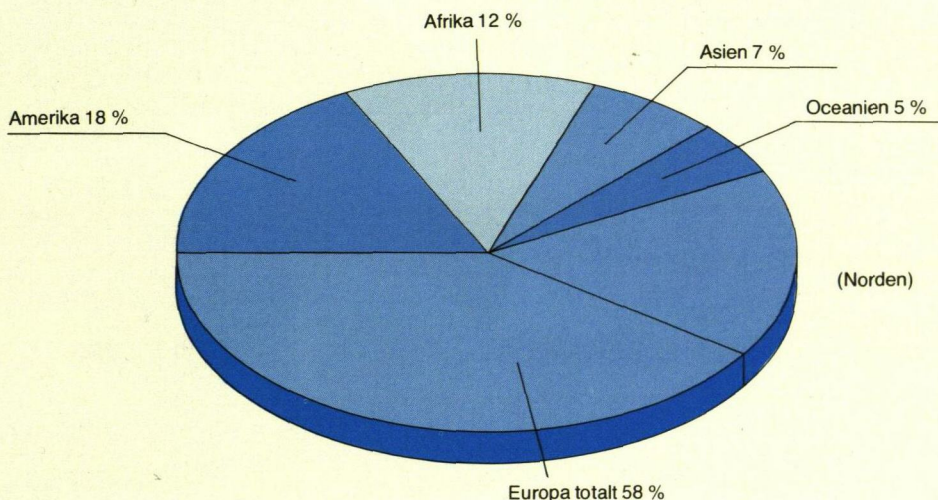
Bara 10 kg väger Beremas nya motorborrmaskin Pico 20. Maskinen är ett viktigt komplement till Pionjär- och Cobra-programmet. (Nedan).

Det nya fullortsborrningsaggregatet Midi Fullface firas ner i sitt schakt för att borra en tunnel under Niagaraflo den för staden Buffalos dricksvattenförsörjning. Entreprenören rapporterar en kostnadsbesparing på nästan en halv miljon dollar i jämförelse med konventionell borrhning och sprängning.

Utblick mot marknaden

Fördelningen av Gruppens fakturering 1977.

Världsekonomin återhämtning var långsam. De totala maskininvesteringarna på Atlas Copcos marknader steg något i volym, men bilden var splittrad.

På grund av låga metallpriser avstod gruvorna i allmänhet från produktionshöjande nyinvesteringar. Många gruvor i Afrika, Australien och Sydamerika var dock tvungna att löpande ersätta viss utrustning, vilket gynnsamt påverkade försäljningsutvecklingen i dessa områden. Leveranserna av hydraulisk utrustning och Coromant borrarstål ökade.

För anläggningsentreprenörerna inenbar året också problem. På många viktiga marknader vågade regeringarna – främst med hänsyn till priser och betalningsbalans – inte ge byggbranschen den stimulans som arbetsmarknadsläget i och för sig hade krävt. Att Gruppen kunde bibehålla säljvolymen till entreprenörer berodde främst på framgångarna med hydrauliska borraraggregat och tunnelutrustning.

Delar av tillverkningsindustrin (textil, pappersmassa, stål, varv) levde under kris. Utvecklingen var gynnsammare inom t ex livsmedels- och läkemedelsindustrin, mekaniska och elektriska verkstäder samt bilindustrin. Här noterade Gruppen framgångar med stationära luft- och gaskompressorer, tryckluftverktyg och pneumatiska komponenter.

Sverige var liksom tidigare den största nationella marknaden. Totalt expanderade dock de utländska marknaderna, medan en tillbakagång i Sverige föranleddes av den svenska lågkonjunkturen. Den svenska andelen av Gruppens omsättning blev 9 % (10 %).

Försäljningstillväxten var måttlig i Västeuropas fyra stora länder, medan försäljningen i Belgien, Nederländerna, Norge och Österrike växte kraftigt. Gruppen hävdade sig också väl på flera transoceaniska marknader: USA, Venezuela, Brasilien, Australien och Indien.

Inför 1978

De två senaste årens krypande uppgång ser ut att präglade världsekonomin även 1978. På gruvfronten väntas ingen förbättring, men troligen blir anläggningsindustrins utveckling något starkare. Tillverkningsindustrins framtid är svår att överblicka.

Från några marknader

Här följer en kort presentation av några marknader. Urvalet har gjorts med avsikt att ge exempel på de olikartade förhållanden som företagets marknadsorganisation arbetar under.

Brasilien

Brasilien har hunnit långt i sin industrialisering. Längre växte produktionsvolymen ca 10 % årligen. Stora statliga investeringar i kraftstationer, gruvor och stålverk bildade basen för framstegen. Samtidigt byggde den privata sektorn upp en mångsidig förädlingsindustri: textil- och trävaror, kemi, bilar, hushålls- och verktygsmaskiner. Inom flera branscher är Brasilien Sydamerikas enda marknad stor nog att bära en industriell masstillverkning. Men exporten av kaffe och andra jordbruksprodukter är fortfarande väsentlig.

Genom frostsador på kaffeskördarna, den allt dyrare oljeimporten och räntor på utlandslån blev betalningsläget hårt ansträngt åren 1975–77. Regeringen söker minska importen med depositionstvång, krav på lokal tillverkning, statligt sparande och kreditstopp. Detta har bromsat inflationen och stärkt handelsbalansen, men sänkt BNP-ökningen till ca 5 % per år.

Atlas Copco bidrar till landets utveckling genom leverans och service av pallborrningsaggregat, bergborrmaskiner – numera även hydrauliska – Coromant borrarstål och kompressorer. Utrustningen går till projekt som t ex det väldiga kraftverket Itaipu, nya järnvägar samt gruvorna i Minas Gerais. Dessutom köper industrin tryck-

luftverktyg, sprutpistoler och industri-kompressorer.

Atlas Copco Brasileira har nått en stark ställning på marknaden men känner av importrestriktionerna. Därför har man startat lokal sammansättning av såväl transportabla som stationära skruvkompressorer. Tillverkningen kommer även att omfatta andra produkter, med allt större andel brasilianska komponenter.

Bolaget har sammanlagt 800 anställda, varav huvuddelen inom sälj- och service-sektorn. Huvudkontor och fabrik ligger i São Paulo. Man har dessutom regionkontor i åtta städer.

Nederländerna

Nederländerna är inte någon stor marknad för Atlas Copcos traditionella produkter: inga gruvor, inga berg och ganska få anläggningsarbeten under jord. Men holländska entreprenörer köper bl a pallborrningsaggregat och transportabla kompressorer, till stor del för användning utomlands.

Den stora marknaden för Atlas Copco finns inom tillverkningsindustrin som befinner sig i ett skede av automatisering och rationalisering. Särskilt livaktiga branscher är livsmedel, kemi, elektronik och motorverkstäder. Under 1977 ökade industrins investeringar kraftigare än i något annat europeiskt land, en utveckling som tillvaratogs väl av Atlas Copcos säljbolag. Man sålde

Montering av skyddsräcken på motorvägen mellan São Paulo och Santos med hjälp av en UT85-kompressor och plugghålshammaren Wasp. För arbetet används också Atlas Copcos mutterdragare och pål-hammare.

oljafria skruvkompressorer till bl a livsmedelsindustrin, som ställer stora krav på kvalitetsluft, och gaskompressorer till den kemiska industrin. Dessa branscher köpte dessutom pneumatiska komponenter för att automatisera sin tillverkning. Industriförsäljningen stimulerades i hög grad av tekniska seminarier, där Atlas Copco visade hur företagets produkter kan lösa kundernas produktionsproblem.

Atlas Copco Nederland har drygt 200 anställda, huvudkontor i Zwijn-drecht och tre regionkontor.

Italien

Den italienska ekonomin utvecklades bättre än väntat 1977. OECD och många andra bedömare räknade med sjunkande investeringar och industriproduktion. Det verkliga utfallet blev i stället en måttlig tillväxt.

Atlas Copco har sedan länge en stark ställning på marknaden. Betydande leveranser av industrikompressorer, verktyg och sprutmålningsutrustning skedde under året till många av Fiats fabriker. En viktig kundgrupp är de stora italienska entreprenadfirmor som bygger vägar, järnvägar, kanaler och hamnar, dels i hemlandet, dels i internationella projekt. De köpte både kompressorer och MCT-produkter, exempelvis hydrauliska pallborrningsaggregat.

Atlas Copco Italia har huvudkontor i Milano och sju regionkontor. Totalt har Gruppen mer än 600 anställda i landet. Däri ingår personalen vid Atlas Copco Airpowers fabrik i Turin för småkompressorer vilka levereras även till andra länder.

Sovjetunionen

Sovjetunionens ekonomi är mångsidig nog att utgöra en potentiell marknad för Atlas Copcos hela sortiment. Gruppens stora leveranser dit de senaste tio åren har främst gått till gruvor och kraftverksbyggen (tunnelriggar, bergborr- och lastmaskiner samt borrarstål). Andra sektorer av ekonomin – inte lika prioriterade – har svårare att få den valuta som krävs för inköp från västländer.

En ny järnvägslinje, drygt fem mil kortare än den gamla, byggs mellan Rom och Florens. För tunneldrivningen används två helhydrauliska Atlas Copco Promecriggar byggda i samarbete med entreprenören – konsortiet Vianini-Manfredi.

För att få kontakt med slutförbrukarna deltar Atlas Copco i utställningar och tekniska symposier, men inköpen går via centrala organ. Det betyder att en gruvas behov av ny utrustning bedöms i flera steg, innan det omvandlas i en offertförfrågan. Tekniska och ekonomiska kommittéer granskar sedan offerten, varför ett enda kontrakt kan vara frukten av flera års arbete. Det goda säljresultatet 1977 visar vilket förtroende Atlas Copcos underjordsutrustning åtnjuter bland sovjetryska gruvor och entreprenörer.

Nigeria

Nigeria har fler invånare än någon annan afrikansk nation och numera också den största bruttonationalprodukten, tack vare stora oljeinkomster. Dessa används att bygga upp infrastrukturen och industrin. Nigeria gör stora ansträngningar för att bygga upp ett transportväsende, avhjälpa analfabetism och eliminera motsättningar mellan olika folkgrupper.

I en nära framtid kommer utländska bolag att överföras i nigeriansk ägo, en politik som redan påverkat Atlas Copcos agent, R. T. Briscoe (Nigeria) Ltd. Gruppens försäljning via agenten har främst gällt utrustning för anläggningsindustrin som transportabla kompressorer, pallborrningsaggregat och tryckluftspett. Den växande lokala tillverkningsindustrin har också visat stort intresse för stationära skruvkompressorer.

Saudi-Arabien

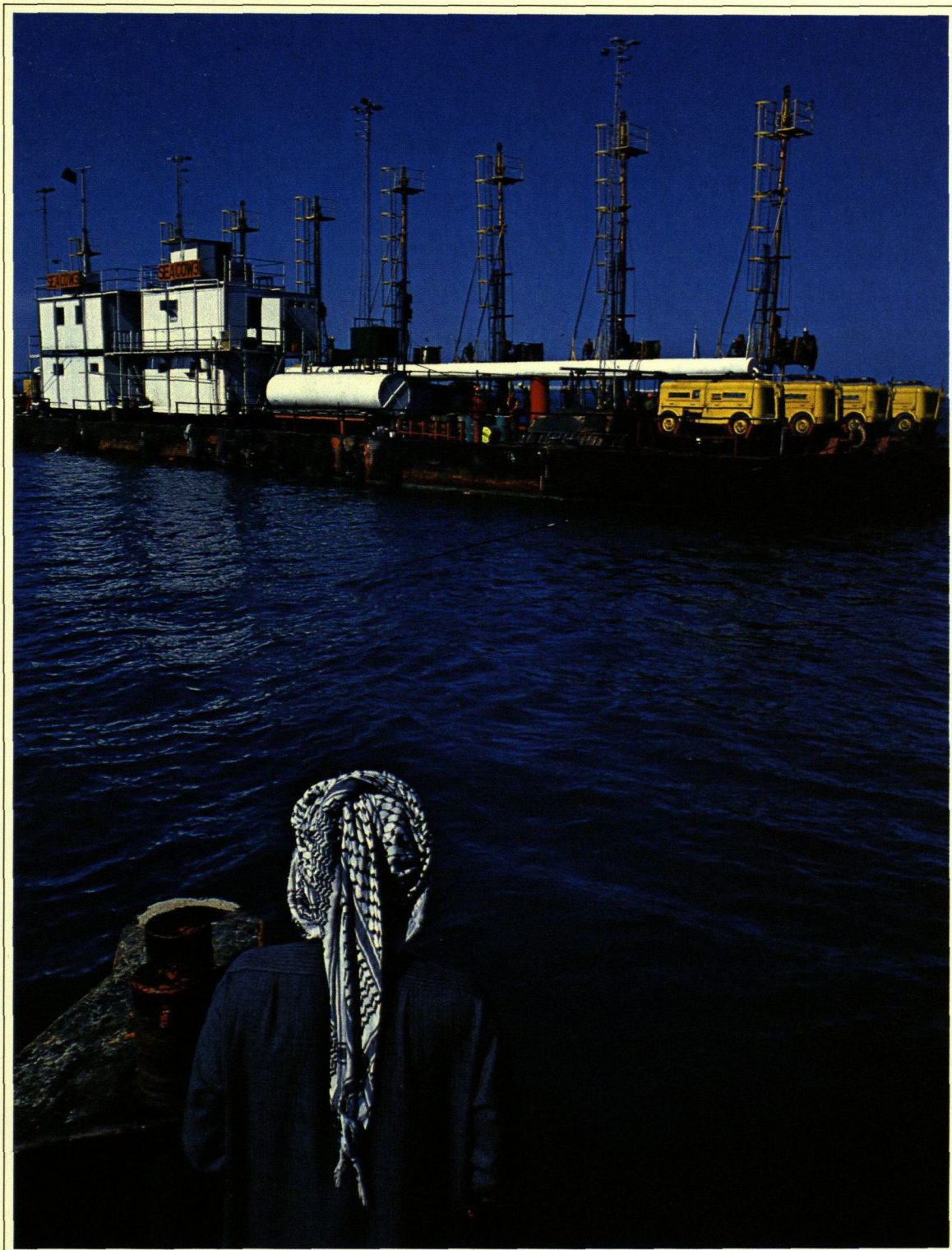
Arabien använder en stor del av sina oljeinkomster till att bygga upp sin infrastruktur: vägar, hamnar och flygfält, olje- och vattenledningar, el- och telefonnät m m. Landet är en av världens främsta marknader för byggutrustning till sådana projekt. Men det är inte säljarens marknad på samma sätt som tidigare, eftersom regeringen nu håller ned utgifterna för att bromsa inflationen. I det sammanhanget förbättras nu också processen vid val av utrustningar när det gäller bedömning av pris, prestanda, service och reservdelsförsörjning.

Atlas Copcos agent med ensamrätt sedan femton år heter General Contracting Company och har huvudkontor i Al Khobar. I det mer krävande marknadsläge som uppstod 1977 har denne agent med bistånd av Atlas Copcos specialister kunnet hålla sin ledande

ställning i fråga om transportabla kompressorer och göra inbrytningar på marknaden för bergborrtrrustning.

Standardiserad utrustning och noggrann utbildning bidrar till Atlas Copcos höga och jämna servicekvalitet över hela världen. På bilden utförs renovering av en skruvkompressor hos Gruppens agent i Nigeria, ett arbete som kräver både skicklighet och stort tekniskt kunnande.

Ovan:
Saudi-Arabien satsar kraftfullt på att bygga ut sin infrastruktur. Utbyggnaden av hamnen i Jubail är en sådan satsning. Den väldiga borrhflotten på bilden har bl a åtta PR-kompressorer och lika många BBE bergbormaskiner i arbete ombord.

Baksidan:
Den latinamerikanska gruv- och entreprenadindustrin utgör sedan länge en betydande marknad för Atlas Copco-Gruppen, såväl för stora bergborraggregat som för lätta, handhållna utrustningar, exempelvis bergbormaskinen BBD 12.

Atlas Copco

